

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narodne in inšorne sprejema upravnitvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekapljal se ne vratajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhajevanek dar, izvzemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod.

Političen list za slovenski narod.

Političen list za slovenski narod.

Političen list za slovenski narod.

Političen list za slovenski narod.

Štev. 130.

V Ljubljani, v sredo, 10. junija 1903.

Letnik XXXI.

Da se poznamo!

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

To je bistveni namen in po našem iskrenem prepričanju nevreden zastopnika deželne vlade, kateremu bi morali biti enako na srcu Slovenci kakor Nemci. S tem se hoče opravičiti ono zistematično protežiranje nemškega življa v deželi, ki se kaže skoro pri vsakem odličnejšem imenovanju. Slo-

venski sinovi, vsposobljeni za razna mesta v deželi, morajo na tujem iskati kruha, do-
dim se vsaki boljše grizljeje v deželi daje
tujcu. S tem se hoče opravičiti ono nasprot-
stvo za gospodarsko delo v deželi,
ker se tako delo povsod drugod podpira,
pri nas pa kar mogoče zavira in obtežuje.

Na ta način se ne dela sprava mej na-
rodi, na tak način se ne dela za prospeh
države, katere blagor in veličina sloni na
zadovoljnosti vseh narodov avstrijskih. Kdor
tako postopa, njemu so vse državniške mo-
drosti še — španska vas. Tukaj je vir onega
nepremostnega nasprotja katoliško-narodne
stranke nasproti vladajočemu zistemu v de-
želi.

Toda tak zistem izvrševati bi bilo ne-
mogoče, ko bi zastopnik deželne vlade ne
imel svoje opore pri naših narodnih poli-
tičnih nasprotnikih. Krivda odgovornosti za
neznosne krivice, ki se gode slovenskemu
narodu, zadeva v velikem delu slovensko
liberalno stranko, ki je v zvezi z Nemci in
nemškutarji in tvori ono umetno večino v
deželnem zboru, na katero se naslanja za-
stopnik deželne vlade pri svojem nastopanju.

»Narod« to sam priznava v sobotnem
članku »Zveza z Nemci«, ko piše: »Naša
oportunitetna politika nam ne donša tistega
sada, ki bi ga smeli pričakovati. Na nas leži
pač odij te zveze z Nemci. Koristi, ki jih
ima ta zveza za našo stranko, niso primerne,
pač pa se ta zveza izkorišča celo v zahrbtnje
naskoke na našo posest. Vse to pa sili k
premišljevanju.«

To priznanje liberalne stranke je zna-
čilno in potrjuje vse, kar smo mi vedno pi-
sali proti tej zvezi.

»Narod« je prisiljen po javnem mnenju
svojih somišljenikov tako pisati, toda ako
hoče v resnici kaj doseči, ne sme takih
člankov naslavljaliti »Z dežele« in s tem od-
govornost za take članke odvaliti od vodite-
ljev liberalne stranke v Ljubljani. V od-
stvom liberalne stranke mora
izvajati dejanske posledice,
tedaj bo taka pisava opravičena, in ne bo le

pesek v oči boljšim somišljenikom liberalne
stranke.

Zadnji kričeči dogodki zopet kažejo,
kako liberalna stranka pada iz zagate v za-
gato, ker je ostavila zastopanje koristij celo-
kupnega slovenskega naroda in služi le oseb-
nim nazorom in interesom posameznikov.

Zato pa mora biti naša borba tem in-
tenzivnejša in tem previdnejša, ker za sedaj
žal le katoliško-narodna stranka visoko dviga
zastavo našega naroda in se na celi črti bori
za njegova prava.

Hamlet nekje pravi: Imenujte me in-
strument kakoršenkoli, da me razglasite, to
morete, a z menoj igrati tega — no-
čete. Skrbimo Slovenci, da tudi mi, če tudi
smo žal razglašeni, v usodnih trenotkih od-
ločno pokažemo, da se z nami brez kazni
ne bo igral nihče!

Pripravljen biti, dostavlja Hamlet, to
je vse!

Državni zbor.

Dunaj, 9. junija.

Makedonsko vprašanje.

Poslanec Klofač je danes vložil svoj
že davno napovedani nujni predlog, ki se
glasi:

»Z ozirom na jako vznemirljiva poro-
čila, ki prihajajo z Balkana in morejo vzne-
miriti prebivalstvo države, zahteva zbornica,
da vlada parlamentu predloži jasno informa-
cijo o avstrijski politiki na Balkanu. Zbor-
nica dalje zahteva, naj vlada pojasni, zakaj
se ne varujejo dogovori berlinskega kon-
gresa in zakaj ni Avstrija od leta 1878 ni-
česa storila, da bi se bili izvršili berlinski
dogovori glede Makedonije.«

Predlog sam na sebi je umesten že z
ozirom na sedanje dogodke v Makedoniji,
ker ne samo delegaciji, marveč tudi parla-
ment ima pravico, da mu vlada pojasni, za-
kaj so n. pr. avstrijske vojne ladije šle gla-
dat na solunsko uro. To je običajno v vseh
parlamentih, pri nas v Avstriji pa je vnanja
politika omejena le na delegaciji, ki se sni-
deta enkrat na leto. Iz tega razloga so nujni
predlog podpisali tudi nekateri jugoslovanski
poslanci.

Toda gospod poslanec Klofač je pred-
log utemeljeval ravno v nasprotnem smislu.

LISTEK.

Razstava umetnoobrtnih predmetov v „Mestnem domu“.

Kakor smo svojim čitateljem že nazna-
nili, je te dni (do 15. t. m.) odprta raz-
stava umetno-obrtnih pred-
metov v „Mestnem domu“ v Ljubljani.
Razstavne objekte je poslal c. kr. avstrijski
muzej z Dunaja v ta namen, da seznanijo naše
obrtne in drugo občinstvo z moderno strujo
umetnega obrta, bodisi glede tehniške izpe-
ljave, bodisi glede vnanje oblike. Med mo-
dernimi izdelki pa se nahaja nekaj starejših
predmetov, da obiskovalec lahko primerja
razne dobe, njih posebnosti in vrline.

Razstavljeni objekti so mnogoštevilni in
obsegajo keramične, kovinske, lesne in tekstilne izdelke. Zraven
se nahaja mnogo risb iz obrtnih šol in do-
kaj stavbinskih načrtov, z večine angleškega
izvira.

Predmeti so izšli iz raznih svetovno-
znanih delavnic na Dunaju, v Parizu, Lon-
donu in na Laškem, deloma pa so bili iz-
gotovljeni v različnih strokovnih šolah v

Avstriji, v prvi vrsti na umetnoobrtne šoli
na Dunaju.

V lažjo orijentacijo hočemo v naslednjih
vrsticah obiskovalca razstave opozoriti na
važnejše predmete in navesti nekatere zani-
mivejše podatke.

Keramični objekti so najšte-
vilnejše zastopani. Osobito vidimo veliko
vaz raznovrstne oblike in vnanjosti. Vse
izvirajo iz novejšje dobe, pričeneši z l. 1870.
Ker ima vsaka stvar listek poleg sebe, na
katerem je povedana tvrdka, ki je predmet
izdelala, se obiskovalec lahko pouči o izviru.
Našel bode, da so v prvi vrsti dela svetov-
noznanih tvrdk, kakor Francozov L. Hedonin,
Clement Massier, Utzschneider & Co., Bou-
lenger & Co., nemških tvrdk H. Mutz, an-
gleških Martin in Brothers, Will. Anlt; na-
dalje nekateri izdelki dunajske umetnoobrtne
šole, osobito pa strokovne šole za keramiko
v Teplicah na Češkem.

Poleg vaz stoje različne druge posode,
vrči, skledice, skledice, rožnice i. t. d., zopet
od mnogih pripoznanih tvrdk, n. pr.: Minton,
Doulton, Castellani v Rimu, Zsolnay v Pe-
duhu, St. Vallier v W. Morgan & Co. i. t. d.
— Izdelki so iz raznih vrst porcelana, fa-
janse, majolike, gline, kamenine i. t. d. Vsi
se odlikujejo po svojih vnanjih prevlakah in
dekoracijah. Glazure so časih tako krasne,

da jih mora tudi oni občudovati, ki sicer
nima smisla za to strujo umetnega obrta.
Tu opozarjamo osobito na razne kovinsko-
sijajne glazure, ki reprezentujejo vrhunec
sedanje tehnike. — Ako končno omenimo še
raznih ploč za oblaganje sten in tal, tako-
zvani »flizi«, smo s tem predložili glavne
predmete tega oddelka.

Kovinski objekti kažejo naj-
prej nekaj figuralnih proizvodov, med temi
celo figuro k o s c a, figuro sejaleca, obe od
prof. Kühne, moško podobo s čapljjo, vsi od
medene bronovine. Krasne so razne posode
s figuralnimi okraski, kakor pepelna
žara z žensko figuro od V. Valgrena v
Parizu, cvetličarica (deklica-cvetka), srebrni
vinski vrč z žensko figuro kot držalo od
Božidara Pogačnika, vaza z žensko figuro
kot držalo od G. Finka; kraani relief: Ale-
gorija sreče od P. Breithuta, izdelan
v srebru in zlatu na ploči od nefrita; lepa
dela v emajlu, kakor sv. Barbara (v
Grisaille tehniki), krst sv. Stefana, triptihon
itd. Poleg teh premnogo predmetov za prak-
tiško porabo iz bronu, medenine, železa,
bakra, srebra in zlata. Tu imenujemo razne
svečnike, tintnike, žardinijere, vrče, košarice,
skledice, med njimi ena srebrna in z emaj-
liranim pavovim perjem okrašena, bonboni-
ere, krožniki, srebrne žlice, zaponke, broše,

nožički itd.; vratna kladija, razni okovi za
vrata, omrežje, svetila za električno luč,
meden lestene, bakreno orodje za kurivo,
medena kaseta, bakreni krožniki s figural-
nimi in cvetličnimi okraski itd. Izdelki izvi-
rajo zopet iz raznih inozemskih in domačih
delavnic. Zastopane so angleške firme Morris,
Elkington, Benson et C, Harwey in Gore,
Guild of Handicraft, Montagne, Fordjam,
Liberty; pariške tvrdke V. Valgren, L' art
nouveau, Cardeillac, Keller, H. in L. Fon-
taine, Peumet in Selmersheim, Christofla;
nemške delavnice Valter Elkan v Berlinu.
Združene delavnice v Monakovem; nadalje
razni atiljeji na dunajski umetno obrtni šoli,
državni obrtni šoli Lvovu in Inomostu, stro-
kovne šole v Gabloncu, Mixdorfu in Kra-
ljevem Gradcu.

Meblji so v prvi vrsti zastopani z
nekaterimi kopijami starejših del, potem pa
z angleškimi modernimi deli, osobito stoli
in fotelji. Tudi nekaj avstrijskih izdelkov
je vmes. Opozarjamo na kopije gotiške
omare iz 15. stoletja po originalu v Musée
cinquante naire v Bruslju in gotiške
omare z železnimi okovi, tudi iz 15. stoletja;
angleškega buffeta iz leta 1603 s ženskim
reliefom in bogato ornamentiko. Poleg teh
razni moderni angleški stoli, zofa, fotelji,
priprosto in gladko likani, deloma tudi z

Očitno je namreč avstrijski vladi, da je ona zanesila vstajo v Bosni in Hercegovini in da so tudi sedaj nemiri v Makedoniji le delo avstrijskega ministerstva za zunanje posle. Sodim, da bi mnogi poslanci, ki so predlog podpisali, preklicali svoje podpise, ko bi preje čitali Klofačev rokopis. Recimo, da je Avstrija provzročila vstajo v Bosni in Makedoniji, potem bi avstrijski, še manj pa slovenski poslanec ne smel grajati tega koraka. Brez vstaje v Bosni bi bila dežela še danes v turški oblasti. In ako bi Makedonci mirno prenašali turško nasilstvo, čakali bi še stoletja na reforme. Nesmisel je torej z avstrijskega stališča zahteva, da naj naša vlada mirno gleda mesarsko klanje na Balkanu in kako si tuje države osvajajo dedščino turškega sultana.

Skratka: Predlog kot tak je umesten, toda utemeljevanje poslanca Klofača je stvari le škodilo. Klofač je sicer le čital dve uri neki rokopis, ki bi ga mogoč tolmačiti v Belemgradu ali Sofiji poslanec, ki sanja o Veliki Srbiji, oziroma o Veliki Bolgariji brez ozira na Avstrijo in Rusijo. Predlog Klofačev je bil torej le sredstvo, da bode tiskana knjiga, ki bi bila inače v Avstriji morda prepovedana.

Izmej jugoslovanskih poslancev je govoril edini vitez Vuković, ki je utemeljeval dodatni predlog, naj vlada pojasni, ali ima kaj vpliva na avstrijsko zunanjo politiko. V ostalem je Vuković govoril v smislu predloga.

Dr. pl. K ö r b e r je takoj odgovoril, da so poklicane rešiti balkansko vprašanje one države, ki so l. 1878 podpisale berlinski dogovor, v prvi vrsti pa Avstrija in Rusija. In ravno ti dve državi sta v zadnjem času gledale Makedonije storili skupne korake, ki utegnejo glede reform imeti dobre vspehe. Sicer pa ima avstrijska vlada vedno priliko, da dobiva natančne informacije glede zunanje politike grofa Goluchowskega. (Nemški poslanci ostentativno ploskajo.)

Oglasil se je tudi posl. Glöckner, ki s svojimi govori vedno vzbuja mnogo veselosti. Kot nemški poslanec je Klofača oponašal, da je govoril v protislovanskem smislu, ker ravno slovanska desnica je svoj čas proti nemški levici glasovala za okupacijo Bosne in Hercegovine. Tedaj je nemška levica storila taktično napako, ki se je pozneje zelo maščevala.

Posl. Stein pa je „zafkaval“ Glöcknerja, ki je govoril o „podanikih“, ker nova doba pozna le proste državljane. Konečno je še posl. Fresl pravil to in ono o slovanski politiki in nemški obstrukciji. Za nujnost predloga so glasovali le češki in jugoslovanski poslanci, nujnost je bila torej odklonjena in Makedonija rešena!

Hrvatski dogodki.

Začetkom današnje seje je posl. Biankini sprožil vprašanje glede hrvatskih nemirov. Naglašal je, da se nemiri čedalje poležejo, ako odstopi ban grof Khuen-Hedervary. Včerajšnji listi so zopet poročali, da sta se v nedeljo dva eskadrona dragoncev odpeljala iz Maribora v Zagreb. Proti temu moramo odločno ugovarjati, da se zlorablja skupna armada.

Predsednik opozarja govornika, naj se omeji na vprašanje.

Biankini pa odgovarja, naj predsednik opozori ministra za deželno brambo na njegovi dve interpelaciji. Najboljši odgovor bi bil, ako se iz Zagreba odstrani Gesslerjev klubok.

intarzijami na slonih. Zastopan je slog slovečega angleškega reformaterja na polju arhitekture in pohištva, Chippendale-a empire-slog, slog Luis XVI. in moderna struja, zadnja z dvema velikima omarama s steklenimi vratci od znane moderne risarice Elze Unger na Dunaju. Sploh so dunajske trdke precej številne n. pr. Portois in Fix, S. Jarray, Michel, Pacher itd. Zraven njih angleške firme Morris, Shoolbread et Co., Gillon et Co., Maple et Co., in Herpoor Br. et Co., v Novem Jorku. Tudi tu so razna šolska dela iz avstrijskih obrtnih zavodov; izmed teh del naj posebno omenjamo pečni zastor z intarzijami po načrtu Flatscherjevem na Dunaju.

Poleg mebljev je par pletenih foteljev, na katerih se izorno sedi in sloni. Narejeni so na c. kr. vzorni delavnici za pletarstvo na Dunaju.

Tekstilni oddelki imajo veliko število izorno barvanih pavolnatih kretov nov in gobelinskih tkanin angleškega in francoskega izvira, nekaj pa tudi od trdke Ph. Haas na Dunaju. Raznovrstni pliši, prevlake za meblje in dekoracije, namizni prtji, miljeji itd., kažejo sedanje stanje dotičnih tehnik. Najbolj pa se odlikujejo čipkarski izdelki. Zastopani so sicer v malem številu, a ti so na-

Kvotna deputacija.

Danes je avstrijska kvotna deputacija dobila pismen odgovor od ogrske. Ogrski poročevalec dr. Falk naglašja, da tudi Ogrski želé gotovo merilo za določitev kvote. Ker pa vlada tej želji ne more takoj ugoditi, zato vzdržuje svoj sklep z dne 14. maja 1900.

Drugo stališče pa zavzema avstrijska deputacija, ki predlaga kvoto le za eno leto. Ogrski pa s tem predlogom niso zadovoljni, ker menijo, da že sedaj preveč (?) prispevajo k skupnim državnim stroškom. Ako avstrijska deputacija ne prekliče svojega sklepa in ne določi kvote za 10 let, hočejo Ogrski znižati svoj prispevek od 34,4 na 33,49%, torej približno za 1%.

Gledé tretje točke, da naj se namreč čisti carinski dohodki ne uporabljajo v prvi vrsti v pokritje skupnih državnih stroškov, odgovarja ogrska deputacija, da temu ne privoli. Jutri ima avstrijska deputacija zopet sejo, da določi odgovor. Skoraj gotovo razveljavi svoj zadnji sklep in dovoli kvoto za 10 let.

Prihodnja seja bode v petek.

Novo obravnave.

Govori se, da je vlada hotela in morda še hoče do konca junija v parlamentu rešiti nagodbo s carinskimi tarifi. Danes pa je že 9. junij in niti odseka nista rešila nagodbenih zakonov. Torej niti misliti ni, da bi bila do 1. julija nagodba gotova, ne gledé na obstrukcijo v ogrski zbornici.

Poleg tega pa mora zbornica do 27. junija rešiti tudi začasni proračun, ki tudi ne bode rešen v eni seji. Čas je torej kratek in drag, zato vlada prisiljena s strankami prirediti zaupne obravnave, da delo pospeši. Sicer že strašijo s § 14. in celo z novimi volitvami. Tudi te pretnje več škodijo, nego koristijo. Paragraf 14. je že znan gost in nove volitve bi gotovo ne zboljšale parlamentarnih razmer. Kar je nujno potrebno, je, da vlada napravi premirje mej strankami. Premirje pa je mogoče potom kompromisa raznih zahtev.

Zadnji sklep avstrijske kvotne deputacije

daje avstrijskemu časopisju povod za raznovrstna razmišljanja. Sicer je vse edino v sodbi, da sklep sam na sebi nima prav nobenega praktičnega pomena, ker se itak do 1. julija mej obema državama polovicama ne doseže potrebno sporazumljenje, marveč bo moral zopet vladar za eno leto določiti kvoto, toda vkljub temu mu ne smemo odrekati posebno važnega pomena. Sklep kvotne deputacije, naj se sedanja kvota podaljša le za eno leto, je dokaz, da avstrijske stranke v svoji večini obsojajo sedanji položaj na Ogrskem in da nočejo z onimi elementi, ki izpodkopujejo temelj državne celote, imeti nikake skupnosti. V podkrepljenje tega dejstva je pa deputacija še sprejela resolucijo glede hranitve in varstva skupnih naprav. Ta sklep je očitna demonstracija proti ogrskim opozicijskim strankam in je kvotna deputacija z njim nekako podčrtala to, kar je zapisala v prvem delu sklepa. Madjari store pametno, pravi neki list, če ne precenjujejo vrednosti in važnosti te demonstracije, in naj se zavedajo, da ima tudi avstrijska potrpežljivost svoje meje. — Zanimivo pa je, kako se nekateri dunajski poloficiozi boje, da se Madjari ne bi preveč prestrašili in zbal posledice tega sklepa. Pišejo namreč, da imamo opraviti le z nekim »ludčajem, ter da se sklep deputacije brezdvomno reasumi in izpremeni! Čemu neki! Za pri-

ravnost krasni. Ovratnik s šmarnicami, robec, flicu, čipka s cipresami in čipka s cvetkami — vse izdelano na c. kr. centralnem čiparskem kurzu na Dunaju, — pričajo, da smo danes glede čipk v naši državi pač na prvi stopnji!

Ako končno še omenjamo, da je tudi nekaj šolskih risb izpostavljenih, ki naj kažejo, kako se danes vrši pouk o umetno-obrtnem risanju in ako opozarjamo na mnogoštevilne liste, ki predstavljajo večinoma v narisih angleške vile in njih pohištvo, smo v skromnih potezah nekoliko očrtali obseg razstave. —

Marsikateri predmet sega morebiti za naše težnje in razmere malo predaleč, a razstava kakor taka mora vendar dati obrtniku in občinstvu mnogo važne pobude in dokaj motivov, ki bodo blagodejno vplivali na naš obrt. Zategadelj bodi obisk razstave vsem razumnim krogom najtopleje priporočen.

Slednjič naj nam bode dovoljeno pripomniti, da si je za prireditev razstave stekel največ zaslug ravnatelj g. Ivan Šubic, ki je tudi uredil razstavo s pomočjo osebja učiteljskega zbora c. kr. umetno-obrtnih strokovnih šol v Ljubljani.

hodnje leto itak nima pomena, pozneje je pa zastopnikov avstrijskih davkoplačevalcev najsvetejša dolžnost, da ne privolijo več tako visoke kvote. S takim namigavanjem kot zgoraj, se pa daje le Madjarom nov, nam silno kvarljiv pogum.

Madjari v Kini.

V Tientsinu na Kitajskem si je, kot znano, pridobila naša monarhija košček zemlje, ki je torej skupna last obeh državnih polovic. Toda Madjari si, kakor vedno in povsod, prisvajajo tudi v tem delu večje ali vse pravice in ga znajo izkoriščati na svoj način. Reška kreditna banka s sodelovanjem ogrske ustanovi namreč ondi podružnico, katera naj pospešuje ogrsko trgovino v vzhodni Aziji! In že ta mesec odpotujeta tja ravnatelj reške kreditne banke, Artur Steinaecker, in pa odposlanec ogrske splošne kreditbanke, Emil Mauthner, da uredita stvar. Istodobno odpošlje madjarsko podjetje Ganz & Co. svojega višega inženjerja Gezo Szuka v Kitaj, da si pridobi terena za ogrsko železno industrijo in stroje. Vsi ti odposlanci pa so dobili specijalna priporočila od ogrskega trgovinskega ministra in pa od skupnega ministra za — zunanje stvari (!!!) Kaj pa naša polovica? Kaj pa skupna banka, ki čuje na ime „avstro-ogrsko banka“? Za to že ni več prostora, ker je ta „settlement“ premajhen in madjarska polovica prevelika!

Ljudsko učiteljstvo v Italiji.

Ljudski učitelji v Italiji so slabo plačani. To pravijo sami, in to jim tudi drugi verjamejo. Verjame jim celo učni minister Nasi. Ta jim hoče zdaj zboljšati njih gmotno stanje, in to bi stalo za enkrat 8.000.000 lir. Tudi tu se posamezne stranke poganjajo za učiteljsko agitatorično moč pri volitvah. A z ozirom na ljudstvo bi si vsaka stranka trikrat premislila, predno bi glasovala za zvišanje davkov. Saj italijanski kmet že zdaj več noče davkov plačevati. V južni Italiji in v Siciliji so mnogi kraji, kjer so davki že daleč zaostali. Ljudje pravijo: Ubijte nas! Plačevati ne moremo.

Zato hoče zdaj učni minister ljudske šole razdeliti na dva dela:

Prvi del ljudskih šol bi bil za vse otroke, ki hodijo po pet let v šolo in potem nebejo ali ne morejo zaradi uboštva obiskovati nobene šole več. K tem šolam bi bili obsojeni v večinoma delavski in kmečki otroci. Ta šola bi bila torej začetek in konec ljudske izobrazbe.

Poleg teh bi bile druge ljudske šole za one otroke, ki hočejo pozneje obiskovati gimnazije ali tehnične šole. Za obiskovanje teh šol bi morali stariši plačevati posebno šolnino, med tem ko bi prve vzdrževala država sama. In iz te šolnine, ki bi bila prostovoljna — to se pravi: prostovoljno izbrana, a potem tudi prisilna, bi se učiteljsstvu zboljšale plače.

To je vsekako nekaj izhod iz zagate, a najbrže bo neizvršiv. Kako se naj pa izvede take dvojne „ljudske“ šole? Kateri oče ne bi svojemu otroku, ko ga dá v šolo, rad odprl pot do boljšega kruha? Ali bo ljudstvo zadovoljno, če se mu reče: Dajte svoje otroke v šolo, ki se plačuje z vašimi davki, ampak potem ne morejo vstopiti več v nobeno šolo? Samo tisti bogati stariši, ki morejo plačevati šolnino, bodo mogli svoje otroke šolati še naprej! Kako se bo izvršila ta dvojna šola po posameznih krajih? Kako se bo učiteljsstvo razdelilo v dve vrsti?

Ljudstvo bo moralo nastopiti proti temu in gotovo bodo socialistični in republikanski elementi najodločnejše proti temu, da se proletarskim otrokom za vedno zapre pot k daljni izobrazbi.

Na ta način se učiteljsko vprašanje po naših mislih ne bo dalo rešiti.

Potovanje ruskega carja v Rim.

Ruski car Nikolaj namerava v bližnjih dneh potovati v Rim na obisk italijanskega kralja in obišče menda tem povodom tudi svetega očeta v Vatikanu. To vest pozdravljajo vsi italijanski oficijozni listi, le socialnim demokratom nikakor ni prav, da pride v Rim ruski absolutist. Njih zastopnik v italijanskem parlamentu, znani Morgari, je v svojem tozadevnem govoru rekel mej drugim: Naznanite v Petrograd, da socialisti ne marajo, da pride v Italijo ta absolutist in zatiralec vsake svobode. Dalje je govornik kazal na Sibirijo ter v ime svojih tovarišev izjavil, da prirede ob carjevem dohodu burne demonstracije. — Tej izjavi oporeka vse treznomisleče časopise. Izjavlja pred vsem, da car ni oni, ki vzdržuje absolutizem in despotizem, marveč je to stroj, v katerem deluje neštevilno koles. V sedanjih razmerah car sam niti ne more premeniti tega sistema. Sicer je pa car že opetovano pokazal svoje naziranje, posebno tedaj, ko je dal iniciativo za mirovni kongres. Kar se pa končno tiče Sibirije, naj Italija, »prosvetljena«, kot malokatera država, svoj »Domicilio Costo«, Francija pa svojo »Cajeno«, odpravi, potem naj se še-le isto zahteva od Rusije.

Državnozbornske volitve v Nemčiji.

Prihodni teden, in sicer 16. t. mes., se vrše, kot znano, v Nemčiji splošne volitve za nemški državni zbor. Za 397 mandator se poteguje nič manj kot 1424 kandidatov, ki pa vkljub kratkemu času niso povsod še definitivno nastavljeni. Največ je seveda socialnodemokratskih kandidatov, namreč 394; njim slede po številu nacionalni liberalci s 178, centum s 161, svobodomiselnih ljudska stranka s 112 in nemški konservativci s 111 kandidati. Antisemiti kandidirajo v 41, Poljaki v 25, kmečka zveza v 39 okrajih. Poleg tega je še večje število kandidatov manjših strank in strancov. Primeroma z največ kandidati bo pa zmagal centum, dočim socialna demokracija niti z desetino kandidatov ne prodre.

Nemčija in Anglija v Kanadi.

Pretekani Angleži so si pred nekaj časom znali izposlovati, da dovoljuje Kanada vsem angleškim izdelkom 33% odstotni carinski popust. To pa Nemčiji, ki je seveda ondi tudi interesirana s svojim izvozom, kajpada ni bilo všeč in zahtevala je zase enakih olajšav in ugodnosti. Kanadska vlada ter v nje imenu Landsdowne in Chamberlain so opetovano zavračali to nemško zahtevo, ki ni v ničemur opravičena in ki se tiče olajšav, ki jih dovoljuje vlada popolno svobodno. Ker pa v Berlinu niso navajeni, da bi jim kedo ugovarjal, so nastopili enostavno z grožnjami. Zapretili so, da nalože na kanadske izdelke ki prihajajo v Nemčijo, kazensko carino, ako jim Kanada ne dovoli zahtevanih ugodnosti. Kajpada je ta grožnja provzročila pri Kanadcih le porogljiv nasme, ko so pogledali v statistiko izvoza. Nemčija izvozi v Kanado za blizu 24 milijonov mark, Kanada pa v Nemčijo le za pet milijonov. Eksport Nemčije v Kanado je torej skoro petkrat toliko kot oni Kanade v Nemčijo in Kanadci bi prav nič ne pogrešali nemškega trga, mej tem ko bi imeli Nemci občutno škodo.

Iz brzofavk.

Gališki deželni maršal, naslednik grofa Potočkega, postane v kratkem grof Stanislav Badeni. — Položaj na Ogrskem. Opozicija hoče na vsak način prirediti s tehnično obstrukcijo. Grof Apponyi si prizadeva, da jo odvrne od tega koraka, češ, da se itak v najkrajšem času pojasni parlamentarni položaj. Vest o odstopu Szellomem se trdovratno vzdržuje. — Bosanska deputacija na Dunaju. Državni finančni minister Kallay je priredil včeraj bosanski deputaciji, došli na Dunaj, obed, katerega se je udeležilo več sekcijjskih načelnikov, dvorni svetnik Szallay in okrožni predstojnik Rukavina. Danes zjutraj se je deputacija povrnila v Bosno. — Chamberlain odstopi. Londonski listi vedo poročati, da Chamberlain poda ostavko, ker njegova carinska politika izgubiva vedno več tal. — Ruski vojni minister na Japonsko. Vojni minister Kuropatkin je iz Vladovostoka odpotoval na Japonsko. Namen potovanja še ni znan. — Buri proti tujcem. Postavodajalni zastop v Pretoriji je odrekel volivno pravico v obč. zastope vsem tujim državljanom in črncem.

Velika narodna svečanost v Mariboru.

Maribor, 7. junija.

I.

Narodna slovenska društva v Mariboru so sklenila, prirediti letos v tukajšnjem „Narodnem domu“ svečanost, katere naj prekosaj vse, kar je videlo od sedaj v tem oziru slovensko občinstvo v Mariboru. Slovenci v Mariboru, kojih naroden položaj je za slovenski stajer in sploh za ves narod največje važnosti, so že večkrat priredili velike in prekrasne svečanosti. Med najlepšimi je bila slovesnost na čast sv. Cirilu in Metodu leta 1863, pri kateri je bilo zbranih nad 5000 navdušenih Slovencev in Slovencev, proslavljaje tisočletnico plodonosnega prihoda slovenskih apostolov v naše kraje. Gamljiva je bila slovesnost pri odkritju Slomškovega spomenika v stolni cerkvi leta 1878, istotako ob stoletnici Slomškovega rojstva leta 1900.

A le-ta letošnja narodna svečanost naj nadkriljuje v svojem obsegu in v svoji lepoti vse svoje prednice! Zakaj? Zato, da bi mariborski Slovenci javno pred svetom pokazali, da napredujejo, da sosivedno se svesti vzvišene narodne dolžnosti in da stoje zvesto na narodnem braniku. Obenem pa je bil njihov plemeniti namen, prirediti svečanost, da bi se njen čistigmoten dobiček podaril v podporo prekrasne družbe sv. Cirila in Metoda.

V tem rodoljubnem namenu so se zjedini mariborska narodna društva: obojna

podružnica sv. Cirila in Metoda, slovenska čitalnica, delavsko pevsko društvo „Maribor“ in športno društvo. Nad dva meseca trajale so obširne priprave, z velikim trudom so se morale premagati obilne težave, ki so se gromadile proti prireditvi tako obsežne svečanosti. A vztrajnosti, požrtvovalnosti in oduševljenosti neumorno delavnih načelnikov omenjenih društev, pred vsem pa vsega priznanja vredni vnetosti nekaterih gospej in gospodičin se je posrečilo, to častno nalogo res lepo izvršiti. Častite dame so nabrale bogato zalogo jedil in pijač, tudi v denarnem oziru so bili prispevki zelo obilni. Z združenimi močmi in nerazrušljivo slogo se da pač vse doseči!

Danes je v »Narodnem domu« kaj živahno gibanje. Iznad visokega poslopja vihrata velikanski zastavi: cesarska in slovenska. Ogromna množica ljudstva iz vseh slojev, iz mesta in okolice, ogleduje si mnogovrstne priprave. Vse se čudi umetnemu ukusu, s katerim so dovršene stotore zanimivosti. Takoj pri vhodu je »muzej«, v katerem so na ogled raznovrstne starine iz vseh dob in iz vseh krajev kulturnega napredka. Vrt je obdan od vsakovrstnih paviljonov: tu se prodajajo slaščičarije, tam se toči najboljša kapljica štajerskih vin; tu ti ponujajo dišeča jedila, tam zopet te vabijo k nakupu ličnih razglednic; nasproti od verande pa se dviguje velik oder, ki je pripravljen za pevski zbor. Vodomet je usahnil, a na njegovem mestu stoji z zelenjem in narodnimi zastavami okrašen oder za godbo. Pod odrom za pevce je »zverinjak«, kjer so pa živali zelo pohlevne, a vsled glasne reklame podjetnega imejitelja se obiskovalcev v tem paviljonu kar tare.

V prvem nadstropju je kavarna, fino opravljena; dame v dražestni ruski noči so nevtrudljive postrežnice mnogobrojnih posetnikov.

V drugem nadstropju je vrt »Planinsko društvo« iz Ruš priredilo — planinsko koč; v njej vlada ves čas pravcato planinsko veselje. Prihod je posnet po potu na Triglav, na levi in desni so planinska znamenja, pred vhodom pa stoji med zelenim smrečjem prelep križ. Trumoma hite obiskovalci k temu paviljonu, in ni jim žal, kajti prekrasno je bivati vrh planin, posebno, če se na nje tako lahko pride.

Tudi podzemeljski prostori »Narodnega doma« so se uporabili; tam poleg kleti je — »Pekel«, pa ne v trpljenje, temveč v razveseljevanje, kjer dobri duhovi postrežejo z najboljšimi okrepčavami.

Še nekaj. Tam, kjer je navaden vhod, je bajno vravnan šotor — čarovnice, ki razlaga mnogoštevilnim radovednežem vsakojake skrivnosti.

Ves »Narodni dom« je preoblečen; v taki obliki se svojim obiskovalcem še ni kazal.

Priznati se mora, da so vse priprave stale mnogo, mnogo dolgotrajnega truda. A v vsem je poznati eno vodilno misel, ki jo je imel pripravljajni odbor: prirediti slovesnost, ki bo prijala razumništvu in priprostemu ljudstvu in bo na tak način predočevala lepo slovo vseh narodnih krogov.

Gostov se je zbralo nepričakovano veliko število. Ob treh popoldne bil je napovedan začetek. Takrat je bil že popolnoma natlačen vrt; kako smo se pa še-le začudili, ko smo videli toliko gostov po prihodu popoldanskega brzovlaka dohajati. Kmalu je bilo polno tudi prvo in drugo nadstropje v vseh prostorih. Edina pritožba, ki je bila slišati, se je glasila: prostora ni. Vsa čast vrlim okoličanom, ki so v tolikem številu prihiteli v svoje središče! Od vseh strani so se zbrali. Posebno častno so bile zastopane Ruše, Hoče, St. Ij, Jarenina, Sv. Barbara, Kamnica; a tudi daljni kraji: Ptuj, Ljutomer, Ormož, Središče, Poličane, Celje in trgi savinjske ter savske doline so poslali mnogo zastopnikov.

Pripravljajni odbor sme biti ponosen na tak nepričakovan obisk. Kar si je želel, to je v polni meri dosegel: združiti v Mariboru vse narodno čuteče občinstvo. Njegov trud je s tem obilno poplačan; a istotako i namen: pridobiti za družbo sv. Cirila in Metoda kak zdaten prispevek.

Oduševljenje med obiskovalci je obče; vse se čuti veselo in ponosno, biti pri tako impozantni narodni svečanosti.

II.

Ob štirih začel se je koncert na vrtu »Narodnega doma«. Bil je jedro vse svečanosti. Otvorila ga je polnoštevila »Celjska narodna godba« pod osebnim vodstvom spretnega kapelnika g. Koruna. Krasno so zadoneli prvi glasovi iz Smetanove »Prodane neveste«. Burno navdušenje je povzročil Emeršičev potpourri »Iz naroda«; istotako je bila viharo pozdravljena Tillova »Slovenska overtura«. Godba je igrala ves čas lepo in v splošno zadovoljnost; pri vsaki točki se je kazala visoka izurjenost.

Med posameznimi godbenimi točkami nastopili so različni pevski zbori. Prvi je bil »skupni pevski zbor«, obsegajoč pevke in pevce iz Maribora in okolice. Vodja mu je bil muzikalično visoko izobražen gospod Vek. Čížek. Brez dvoma je moralo biti za nj zelo težavno, tako vrlo izvežbati velik pevski zbor, soštavljen iz udov, kateri še niso nikdar skupno prepevali. Vsepeh pa je dokazal, kaj se z vno in vztrajnostjo lahko doseže. Pevski zbor je rešil svojo nalogo nad vse častno. Fürsterev mešan zbor »Našegore« in Aljažev možki zbor »Triglav« so mo gočno povzdignili navdušenje, ki je vladalo po vsej množici, koja je, vkljub neprijetni stiski, z največjo pazljivostjo poslušala umetno proizvajanje prekrasnih pesmi. Z dovršeno preciznostjo in s tisto ljubeznivostjo, ki preveva vse slovenske narodne pesmi, proizvel je skupni pevski zbor tri naredne: »Bratci veseli vsi«, »Je pa davi slanica pala« in »Skrjanček po je, žvrgoli«. Vrhunec pa se je dosegel s prelepo pesmijo iz Rokovnjačev v »Črnem grabnu« s spremljevanjem orkestra. Zbor jo je moral ponoviti, občin stvo jo je burno zahtevalo še tretjič. Ob sklepu pa je donela uprav frenetična pohvala gospodu pevovodju; naj mu bode vsaj skromno plačilo za njegov priznanja vredni trud!

Nadalje je nastopilo »Pevsko društvo« iz Jarenine s 25 pevskimi in pevci; vodil je isto marljivi pevovodja gospod Čonč; petje je zelo obilno pohvale. Upamo, da ostane društvo mariborskim narodnim prireditvam vedno zvesto.

Priljubljeni vsemu občinstvu so udje tamburaškega in pevskega zbora društva »Maribor«. Za vso svečanost sploh si je ravno to društvo steklo neprecenljivih zaslug valed delavnosti, energične vztrajnosti in požrtvovalnosti svojih udov. Razume se tedaj, da je bil nastop tega društva tako simpatično pozdravljen in po vsaki točki s takim ploskanjem odlikovan.

Veliko veselje nam je napravilo »pevsko društvo« iz St. Jurja na Ščavnici pod vodstvom dičnega pevovodja gospoda J. Bosina. Iskrena hvala vrlim pevkam in pevcem, ki se niso zbal tako daljnega pota, da bi priskočili v pomoč mariborskim narodnim društvom! Posebno častiti pa je vsemu zboru k nastopu, s katerim je pokazal svoje izvanredne pevske moči in spretno izurjenost.

Okoli pol šestih iznenadil nas je — pa jako neprijetno! — mal intermezzo, kateri bi bil imel lahko prav hude posledice: hi-poma se je namreč spremenilo vreme. Prej je bilo popolnoma ugodno, a polagoma začne kapljati in v nekaterih trenutkih se vlije izdatna ploha. Vrt se izprazni, godba hiti v veliko dvorano, po hodnikih in sobah pa se, kakor valovje, gibljejo cele trume v nevarni gneči. A glej, čez četrte ure je nebo zopet jasno, vse hiti v vrt nazaj in z glasnim smehom vse pozdravlja veselo svidenje. Koncert se nadaljuje in svečanost se vrši naprej brez vsakega motenja.

Med tem, ko je en del slavnostnih udeležencev do zadnjega kotička polnil vrt in pazljivo poslušal različne tako odlično vspelega koncerta, je drugi del — pa gotovo večji del! — obiskoval različne paviljone, šotore in kolibe. Dame so svoj posel zelo težavno izpolnjevale, tako so bili oblegani njim izrobeni prostori. Zanimivi napisi, posebno pa vzorna in ljubeznjiva postrežljivost gospej in gospodičin je privabila vse polno gostov. Elegantni svet je polnil kavarne, kjer se mu je streglo z vso le mogočo uljudnostjo, a med eleganco bili so istotako z očarjujočo prijaznostjo sprejeti prosti ljudje, ki so se takoj popolnoma udomačili ter videli, kako se morajo razumeti, spoštovati in ljubiti različni stanovi našega naroda.

Veselo življenje je bilo pred paviljonom čarovnic, smeha in sladke zabave v obliči. V »Peklu« pa se je razvila živahna ljudska veselica. Kupice so zvenketale, godba je donela, petje se je razlegalo, — ej, na pekel ni spominjalo drugega nič, kakor okoliščina, da so bili ti prostori pod zemljo.

A najveselejše je bilo — to se mora priznati! — gori visoko v drugem nadstropju, kjer so nam postavili naši preljubi Rušani planinsko koč. Cela dvorana bila je vedno polna; že sam ta oddelek je zaslužil v polni meri časten priimek: ljudska veselica. Rušanke in Rušani! vsa čast Vam in hvala! Vi razumete kaj prijudnega in vabljivega prirediti. Rušanke v brhki pohorski noši so neutrudljivo stregle pod milim poveljem spretno gospe dr. Goriške; ni čuda, da je bila že ob sedmih popolnoma razprodana bogata zaloga jedil in pijač, in posode, ki so jo Rušani v planinski koči nakupili. Rušani, Vas se bodo brezdvomno vsi udeleženci prijetno spominjali. Kdaj se zopet vidimo?

Prihajal je večerni hlad; ne vemo, če kdo misli na odhod. Stiska je vedno ista,

nedolžno veselje se nikjer ne kali. Povsod vlada blagodejen mir in priatna zabava. Nikdo ne dela zaprek; hvala Bogu! vse se vrši v najlepšem redu.

Vsakdo vidi jasen dokaz, da se da med nami veliko doseči v podporo in v narodno probujo, ako smo delavni, požrtvovalni in — složni!

Novice iz Amerike.

§ **Proti črnem.** Mrs. Lulu Hadjey, hišina v nekem hotelu, ki ni hotela postelje postlati zagovorniku črncev, Booker T. Washingtonu, je prejela od naroda na jugu do- slej 2500 dolarjev. Pozneje je morala prositi policijo pomoči, ker jej črnci pretijo s smrtjo. Prejema tudi zasramujoča pisma od raznih strani.

§ **Naši rojaki v Ameriki.** Pone- sreči se je v Enterprise tovarni v Jolietu Ivan Šimac. Padel je pod težko naložen voz. Prepeljali so ga v bolnico sv. Jožefa. Zlomil si je rebra. V tej bolnici se še nahajajo: Jožef Brelih, Fr. Vardian, Lovro Juratič, Jurij Majstorovič, Jož. Vic in Andrej Vuje. Jolitski Slovenci so imeli dne 24. m. m. v Golobčevi dvorani izbornu vspelo veselico v prid gradbi nove cerkve. — V Chicago je umrl Jurij Gorše iz vasi Hrast na Dol. Pred desetimi leti se je priselil iz Jo- lieta. Zapuščal vdovo in četvero otrok. V Pueblu so pokopali Fr. Moharja iz Toplice na Dolenj., v Huntingtonu pa je eksplozija plina povzročila smrt Antonu Beju in Fr. Lavriču iz St. Lamberta pri Litiji. — V Aldridge Mont. je bil v boju s sorojaki ubit štaj. Slovenec Franc Čepak.

§ **Hočejo šibo v šolo.** Ravnatelj newyorških šol želi, da bi se zopet smelo postavno rabiti šibo protineposlušnim šolarjem. Napraviti nameravajo točadevne prošnje do višjih šolskih oblastij in te prepričati, da je sedanji šolski sistem za nič glede stoterih in stoterih slučajev nepokorščine od strani nepoboljšljivih dečakov, koje so stariši doma izpridili in dali v šolo, kjer ni mogoče več iztrgati zlih nagonov tem paglavcem — iz- vzemši, če se jih seznani z brezovo mastjo ali šibo.

§ **Trojno linčanje v Floridi.** Belo- kočca Amos Randall-a in črnca Daniel Ken- nedyja ter Henry Goldon-a so linčali v Mulberry. Polk Co., ker so umorili belokočca Barney Brown-a. Ta je bil na potu domov zavratno napaden in po zverinsko mučen in umrčen. Hudodelce so kmalu dobili v pest in jih brez usmiljenja kaznili za njih nečlo- veško ravnanje. Oblasti so mirno gledale.

§ **Eksplozija.** Eksplozija se je pripetila na dvoriščih New York Central-a, ki je pro- vzročila nevaren ogenj in smrt 9 mož. Osem trupel so že našli in jih spravili s prizorišča, a pogreša se še en delavec, ki je najbrž zasut pod ruševinami.

§ **Proti razporočitvam.** Rev Father Pardow, dalekoznani jezuitski propovednik, v Novem Jorku, je imel nagovor na letnem zborovanju nekega društva in je omenil, da so zadnjič nadškofa Farley a naprosili prote- stantski duhovniki, da bi se napravila skupna koalicija katolikov in protestantov proti na- raščajočemu zlu moralo razdirajočih razpo- ročitev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. junija.

Napad na »Slov. delavsko stavbno društvo«. Strokovno glasilo vseh prija- teljev zadružništva na Slovenskem — »Slo- venski Narod« — se je v soboto skopal med drugim tudi na »Slov. delavsko stavbno društvo« v Ljubljani. To društvo deluje peto leto tiho in brez vsakega šuma. Po pravici smemo reči, da je mnogo najmalostnejših društvic več reklame delalo zase v javnosti,

nego to socialno, kulturno in higiensko naj- važnejše društvo. Vsepeh ima! Nad 700 ljudi prebiva zdravo in po cen v 101 hišici, k jih je zgra- dilo društvo svojim članom. Kakšen more biti povod, da se napada tudi tako delovanje? Brez dvojbe je seveda en vzrok značaj imenovanega lista, ki kakor črni polž s svojo umazano slino onesnaži vse, kar preleze — tudi najnežnejši mah, tudi najlepše cvetke. A v tem slučaju so- dimo, da je nesvestno sedel na lim. Stavbno društvo je prosilo notranje ministerstvo večjega posojila po 3%. Politiške intrige so to posojilo zavrele. Valed tega je društvo sklenilo, kar je edino pametno, da za zdaj nekoliko počije, dokler si z lastnimi močmi ne pridobi sredstev za nadaljno delo. S 101 hišico sme biti zadovoljno in menda zasluži nekoliko odmora. Ob ti priliki je odbor to udom naznanil in jih hkrati opomnil, naj

vestno izvršujejo svoje dolžnosti. Če bo hotel »Narod« ponatiskovati vsa pisma, kjer kak upnik dolžnika opominja, bo imel obilo gra- diva, ki je pa vendar-le prepusto in predolgo- časno za politiške liste. To je vse! In to je porabil nekdo, da je napadel društvo, nami- gava je celo s konkurzom. Njegove opazke mrgole neumnosti. Posebno zlobno govori o društvenem poslovodju Zillerju in o Gostin- čarju. Pokažite nam podjetje, ki bi s tako neznatnimi režijskimi stroški postavilo na leto po 20 hiš! Vse ni nikdar vsem všeč, zlasti kjer vlada nevednost. Trezen in vešč presojevalec pa mora visoko ceniti požrtvo- valno delo celega odbora in imenovanih dveh mož. S posebno gorečnostjo, a brez vsakega razuma govori o nepokritih dolgovih. Jasno je, da društvo, ki zahteva od člana v goto- vini le desetino stroškov za zemljišče in hišo, ne more ostalih devet desetih pokriti s hipotečnimi posojili. Takih denarnih zavodov, ki bi dajali po 9 desetink vrednosti na hipoteke, ni v srednji Evropi. Navadno se dobi 60, v najugodnejšem slu- čaju 70 odstotkov prave vrednosti. Stavbno društvo je bilo valed tega navezano ostalo svoto pokrivati z osebnim kreditom društva in njegovih dobrotnikov. Pri ti priliki bodi povedano piscu, da dr. Janežič prej ko slej spada mednje. Osební kredit — zlasti na menice — je pa drag in združen z raznimi sitnostmi. Zato je odbor želel dobiti držav- nega posojila in tako konzolidirati opisani viseči dolg; zato je tudi opozoril ude, naj od svoje strani store, kar morejo, ali vsaj, kar morajo. O kaki krizi ne more biti go- vora. Hišice stoji; njihova dejanska vrednost raste; njihov dolg se z amortizacijo manjša; vse podjetje je tako solidno, da more le kak idiot govo- riti o razpadu. Sodili bi, da bi bila pametnih ljudi dolžnost podpirati taka podjetja, ne pa jih klevetati. O društvenem delovanju in njegovem socialnem pomenu priobčimo kmalu natančno poročilo v poduk in vspod- budo. Danes se pa le z eno resno besedo obračamo na »Narod«: Prav je, da se in- formirate o stavbnem društvu, toda pred vsem se informirajte, kakšnega značaja je tisti človek, ki vam je napisal sobotne bu- dalosti! Mi ga csebno poznamo in vemo, da ga ne dobite med vsemi propalimi eksistencami bolj hinavskega, bolj zlobno intrigantskega nego je vaš dopisnik. Pooblaščen smo izjaviti, da udje stavbnega društva, ki imajo hišice, brez izjeme obso- jajo sobotni napad, in prepričani smo, da bo ta napad le utrdil edinstvo in vzajemnost med njimi. Čeden ni bil! Narodovo uredni- šтво naj se informira pri ljubljanski policiji o značaju dotičnega človeka; in če mu tam povedo, da je zanesljiv, potem naj še na- dalje sprejema njegove dopise o stavbnem društvu. Zvedel bo pa, to mu lahko naprej povemo, da je tak, kakor smo ga mi opi- sali; zvedel bo tudi, da mu je ljubljanska policija že zažugala, da ga izžene iz mesta.

S stavbnim društvom nima nobene zveze; vžival je le nekaj časa dobrote od nekega društvenega člana. Njegov dopis je izraz njegove hvaležnosti. Tako znajo propalice!

Imenovalo je predsestvo kranjske fi- nančne direkcije davčnega adjunkta g. Boži- dara Znidaršiča davčnim kontrolorjem in davčnega praktikanta Karola Besga davčnim adjunktom.

Za pogorelce v Žuničah pri Črnomlju

je včeraj posl. Pfeifer vložil nujni pred- log za državno podporo.

S Krka se poroča: Bivši malološinski

upravitelj C. je premeščen v Krk za stol- nega vikarja, a ni še prišel na svoje mesto, marveč je prosil začasnega umirovljenja. Župnija M. Lošinj je bila začasno podeljena č. g. Petru Žicu, katehetu na navtiški šoli na M. Lošnju. V toliko naj se popravi zad- nja notica s Krka.

— **Izlet »Slovenske kršč. socialne zveze« na Šmarno goro.** Na stotine slo- venskega kršč. soc. delavstva je bilo pre- teklo nedeljo na Smarni gori, na katero ga veže obljuba. Vsako leto so večje množice, ki romajo 7. junija na Šmarno goro, dokaz naraščajoče zavesti mej nami. Pred Mariji- nim oltarjem je stal prapor »Slov. kršč. soc. zvez«, poleg zastave društva sv. Jožefa iz Tržiča, ki se je pridružilo izletnikom z ve-

čjim številom svojih članov. Po cerkvenem opravilu, katerega je opravil »Zvezine« predsednik g. dr. Krek, se je vršila velika ljudska veselica na planinici. Velika hrvaška zastava je plapolala nad prostorom. Planinica se je skoro napolnila z občinstvom, katerega je pozdravil g. dr. Krek, povdarjajoč, da bo Smarna gora skoro premajhna postala za naše čete. Jasno oko nam je odprto v bodočnost, ki je naša. V zavesti, da zemlja, na kateri stojimo, je naša, stopamo v boj. Na raznih krajih so nastopali nato pevske zbori iz Vodmata, St. Vida, (dva: čitalnični in cerkveni), Tržiča, Mengša, in Vevč. Bila je to nenavadna živahnost. Stevilno občinstvo, mej katerim je bilo posebno tudi mnogo zastopnikov in zastopnic naših društev iz Ljubljane, Medvoda, Domžal itd., je pevcem in pevkom navdušeno ploskalo. Izmed delavcev so vstajali govorniki in krepko govorili o svojih težnjah. Vmes je vstrajno vdarjal tamburaški zbor bralnega društva iz Vodmata, katero društvo si je za izlet pridobilo velikih zaalug. Po zelenih travnikih pa se je bil vroč boj s korindolom. Popoludanski dež je nekoliko predčasno končal veselico, vendar veselja izletnikov to ni motilo. Po obisku prijaznega St. Vida so se izletniki peš in pa z raznimi vlaki vračali v Ljubljano in na Gorenjsko.

— **Knezoškof išče delavcev za Ameriko.** Po deželi razširjajo nekateri govorice, da naš knezoškof išče delavcev za Ameriko in da jim da prosto vožnjo. Vsled tega prihaja v Ljubljano poizvedovat mnogo ljudi. Dotične govorice nimajo seve nobene podlage, kar naj se blagohotno ljudem pojasni.

— **Umrli** je v Tolminu gospa Ika Devetakova, soproga c. k. poštarja v Tolminu.

— **Novo pevsko društvo.** Na Savi pri Jesenicah se snuje delavsko pevsko društvo »Sava«.

— **Drugi avstrijski kongres dobrodelnih društev** se je vršil preteklo nedeljo v Gradcu. Tekom prihodnjih dni pričbimo o shodu daljše poročilo.

— **Čudne razmere na mariborskem kolodvoru.** Od velike slovenske veselice v Mariboru vračajoči se gostje v nedeljo niso mogli dobiti na mariborskem kolodvoru vozniških listov na slovensko zahtevanje. Blagajničarica ni hotela slovensko razumeti. Prišlo je do hrupnih nastopov. Ker niso Slovenci na slovensko zahtevanje dobili vozniških listov, vpisali so se v pritožno knjigo.

— **8. sv. Višarj,** 7. junija. V preteklem tednu smo imeli tu na Višarjah izvanreden obisk. Med drugimi romarji smo imeli čast sprejeti č. g. J. M. Solnce, amerikankega župnika iz St. Paula Minnesota. Č. gospod se je zelo zanimal za našo slovensko turistiko in je tudi dal svoj prispevek za zidanje nove slovenske planinske kočice v Zajezerju, za kar mu budi iskrena zahvala. Žal, da nismo mogli č. gostu ponuditi istega užitka, kakoršnjega nam ponujajo slovenski velikani okolo sv. Višarj pri prijaznem jasnem nebu. Kajti razen slovenskih orjakov se vidijo tudi vrhovi severnih alp; deževalo je namreč ravno ista dva dni kakor bi iz škaf lilo. Po vremenskem opazovanju je padlo 3. in 4. t. m. nad 87 cm³ dežja, temperatura je dosegla samo + 5° C. Poleg tega smo dobili tu na Višarjah mladega državljana, gospa našega vrlega in jako spretnega organista je povila dečka, ki pa je kmalu po krstu zapustil ta svet. 2. tek. m. je prišla v prav obilnem številu procesija Gornjega Štajerja, ki je letos izjemno imela vgodno vreme, kar je pri tej procesiji zelo redko. Omeniti moramo tudi jeseniško Marijino družbo ki je prišla 3. t. m. v spremstvu č. č. g. g. Ivana Zabukovca, upravitelja in pa znanega pesnika Fran Kralja. Kar pa je nas Višarjance posebno iznenadilo, je bilo njihovo prekrasno vbrano petje pod vodstvom č. gosp. Kralja. Redi moramo, da imajo gorenjska dekleta res izborni organ za petje. — 6. t. m. pa so prišli Škofjeločani in Poljanci. Na vrhu hriba, na skali jih je sprejel č. o. Maurus Rožman, in jih pozdravil kot svoje rojake, ter naglašal, da so prišli kot otroci obiskat in počastiti svojo mater, katero naj ljubijo in častijo vse dni svojega življenja. Po nagovoru se je pomikala procesija med vbranim petjem proti svetišču Marijnemu. Zvečer je bila pridiga. Drugi dan so vsi sprejeli svete zakramente in poteh so se poslovili od Marije gorske; spremil jih je č. g. Josip Dobrovc, in jim v prav lepih besedah položil na srce trojna darila, ki jim jih Marija ponuja na pot, namreč vero, upanje in ljubezen. Le s teškim srcem so zapustili višarsko planino, ker ločili so se od svoje matere, in ločitev pa je vedno težka. Upamo, da nas bodo v prihodnjem letu tudi v tako častnem številu počastili.

— **Nevihta in strela.** Zadnjo soboto večer okoli 9. ure pripadla se je dež Vrh in Rovte med gromom in bliskom nevihta, na kar se je kmalu ploha vtila. Med tem je udarila strela in užgala Franc Lekanov hlev na Praprotnem brdu št. 9. Zgorelo je vse, razen živine, ki so jo rešili. Ponesrečil se ni nihče. Gasilno društvo iz Rovt je takoj prihitelo na pomoč s svojo brizgalnico in pod

poveljstvom načelnika župana Franc Kogovška lotilo se gašenja. Ogenj so lokalizirali. Škode je okoli 2500 kron. Gospodar je bil zavarovan.

— **Zveza slovenskih pevskih društev.** Ustanovna skupščina zvezina bo v nedeljo, na dan 5. julija 1903 v Ljubljani dopoldne ob pol 10 uri v dvorani »Glasbene Matice« v Vegovih ulicah št. 5. II. nadstropje, kjer se zbore delegatje imenovanih društev, da si ustanove in izvolijo upravni odbor zveze slovenskih pevskih društev. Doslej je pristopilo zvezi slovenskih pevskih društev 12 društev.

— **Odložena slavnost.** Prvo varaždinsko obrtno delavsko društvo »Napred« je prelozilo proslavo 15 letnice svojega obstanka, ki bi se imela vršiti 29. in 30. t. m. na prihodnje leto, ko bo praznovalo tudi blagoslovljenje svoje nove zastave. Vzrok preložitve je sedanjí nemirni položaj na Hrvaškem.

— **Razpisuje se mesto poštnege odpravnika** pri novo ustanovljenem c. k. pošt-nem uradu (III/6) v Trnovem, politični okraj Postojna, proti pogodb in kavciji 400 kron. Letna plača 400 kron, uradni pavšal 400 K in letni pavšal 378 kron za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na c. k. pošto in brzojavno ravnanstevstvo.

— **Islet v Škofje Loko.** Piše se nam: Slovensko trgovsko društvo »Merkur« je priredilo v nedeljo dne 7. t. mes. popoludanski izlet v Škofje Loko, katerega se je vkljub slabemu vremenu udeležilo 45 društvnikov. Po dohodu so se podali društvniki najprvo v tovarno za volnene izdelke gospoda Krennerja, kjer so si ogledali stroje in drage naprave v tovarni. Vsa zahvala gre gosp. Krennerju, ki je dovolil stroje v tir izpustiti, da nam je bilo mogoče delovanje posameznih strojev natanko ogledati, kajti s tem nam je bila podana slika izdelovanja sukna in drugih volnenih izdelkov. Iskreno se tudi zahvaljujemo gg. ravnatelju in strojevodji te tovarne za njih trud in prijaznost pri razkazavanju tovarne in strojev. Izletniki so sledili razkazovanju posameznih strojev z velikim zanimanjem. — Po ogledu tovarne bil je skupni sestanek izletnikov v gostilni pri Guzelju, kjer je naš pevski zbor proizvajal pod vodstvom društvenega pevovodje g. Sachsa več krasnih komadov; posebno je ugajalo proizvajanje kvartetov, ki so želi obilo hvale. Tako je v veseli družbi preražo pošel čas bivanja v prijazni Škofji Loki. Pozabiti še ne smemo, da je naš sestanek počastilo s svojo navzočnostjo mnogo občinstva, posebno iz trgovskih krogov.

— **»Divji lovec« v Vipavi.** Pevsko društvo v Vipavi priredi v nedeljo 28. junija Finžgarjev narodni igrokaz s petjem »Divji lovec«. Prosi se al. društva v okolici, da to vpoštevaio.

— **Na korist novega društvenega doma pri Devici Mariji v Polju** priredi veselico »Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Devici Mariji v Polju« dne 14. junija ob polu 4 uri popoldne na vrtu »Društvenega doma« v Slapah. Vopored: 1. Pozdrav. 2. P. H. Sattner: Za dom med bojni grom! Moški zbor. 3. A. Nedved: Naša zvezda. Mešani zbor. 4. Stotnikov sluga. Komični prizor. 5. P. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko. Čveterospev. 6. D. Fajgelj: Domotožnost. Mešani zbor. 7. A. Keržič: Novi zvoni na Krstinah. Selaka igra. 8. Narodna. Popotnik. Mešani zbor. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 K, III. in IV. vrste 70 vin., naslednji sedeži 50 vin., stojišča 20. vin. K obilni vdeležbi vabi odbor. Ker je čisti dobiček namenjen v korist novi društveni hiši, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se veselica praloži na sledečo nedeljo.

— **Iz Mokronoga se poroča,** da nameravajo ondodni trgovci, obrtniki, rokodelci in kmetje v kratkem času sklicati shod, na katerem se bode razgovarjalo o ogromnih davkih, katere naklada od leta do leta vodno večje c. kr. davčna komisija v Krškem. Shoda se vdeležijo davkoplačevalci iz Mokronoga, St. Ruperta, Tržiča, Skočjana, Smarjete in Trebelnega. Kakor se čuje, bode vdeležba ogromna shod pa popolnoma nepristranski. Mokronoški davkoplačevalci.

— **Z državne železnice.** Pričenši z dnem 14. t. m. se ustavi osebni vlak št. 912 na progi Amstetten - Ponteba na postajališču Tröllendorf, osebni vlak št. 1720 na progi Trbiž - Ljubljana na postajališču Žirovnica. Odhod imenovanega vlaka s tega postajališča je določen na 11:35 uro po noči.

— **Potresni sunek** se je čutil v soboto, dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer pri Sv. Barbari niže Maribora. Smer potresa je bila od jugozahoda proti severovzhodu. Kupice na mizi so žvenketale in ena se je v zgornji smeri prevrnila.

— **Most čez Sočo pri Barki.** Most čez Sočo pri Barki je popolnoma končan. Včeraj so se pričeli na njem obtežnji poskusi.

— **Prijet zavarovalni agent.** Iz Trsta poročajo, da so prijeli včeraj popoldne ondodnega zastopnika zavarovalnice »The Mutual« Ant. Ceriča, ki je v družbi istotako prijetege trgovca Al. Grebena ogoljufal zavarovalnico za 40.000 K. Zavaroval je bolne ljudi ter v nekem slučaju predstavil preiskovalnemu zdravniku nekoga povsem drugega moža. O tej zadevi smo tudi mi že nekač poročali, kar je bilo posebno hudo »Narodu«.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet.

Občinski svetniki zopet pri procesiji.

Trnovski župnik g. Vrhovnik je povabil župana k trnovski procesiji, ki se vrši jutri ob pol 5 uri zjutraj. Župan je naznanil obč. svetu, da se on in magistrat vdeležita te procesije, in je povabil k procesiji tudi obč. svetnike. (Molk mej obč. svetniki.) Župan pa ni ostal samo pri tej procesiji in ko je povedal, da je bil pri njem tudi č. g. župnik Rozman z vabilom k procesiji, pričeli so se nekateri obč. svetniki nervozno premikati po sedežih, in ko je župan občinski svet povabil tudi k tej procesiji, takrat se je nekaterim občinskim svetnikom nekaj iz prošlosti obč. sveta zasvetilo in začul se je mil glas dr. Kušarja: »Saj imamo sklep, da se ne vdeležimo nobene procesije.«

Župan: »Jaz smatram tisti sklep veljaven samo za stolnico, sicer pa prosim dotičnega predlagatelja naj pove, kako tolmači on svoj sklep.«

Dr. Triller: Jaz sem takrat predlagal, da se sploh nobene cerkvene prireditve, nobene cesarske maše ne udeležimo, dokler ne dobimo od knezoškofa zadoščenja. Tako je tudi umevati ta sklep.«

Župan: »Jaz pa drugače umevam ta sklep. Zunaj stolnice se lahko udeležimo procesije.«

Pri glasovanju je obveljalo županovo umevanje, dr. Trillerjevo je pa propadlo. Končno bo propadlo tudi umevanje, da je nemogoče komu dati zadoščenja za nekaj, kar ni zagrešil.

Nemška izzivanja v Ljubljani.

Kdor bi pričakoval, da se bo občinski svet oglašil proti neresničnim poročilom o »napadu« na ljubljansko kazino dne 24. pr. m. ta se je jako motil, saj je bil šef ljubljanske policije Ivan Hribar tisti, ki je državnemu pravdnistvu poročal, da sta pred kazino padla dva strela, katerih pa niti noben redar ni slišal! Tako je Ivan Hribar verjel enostranskim informacijam barona Heina ter baronu Heinu tako pomagal, da je o položaju v Ljubljani zavzel stališče, kakor bi bilo treba že obsednega stanja. Sicer pa bomo o Hribarjevi ulogi državnemu pravdnistvu še pisali in pokazali, kako plemenit mož je ta slovenski župan, ki je s toliko strastjo hotel izgrede pripisavati »neki politični stranki«, a je že sedaj gotovo, da ni pravo zadel. Župan ljubljanski je bil, ki je dajal izgreedom 24. maja pomen, katerega nikdar imeli niso, in tako pomagal Ljubljani prijaznim namenom barona Heina.

Nagrada policiji.

Župan je v včerajšnji seji dejal, da so se preteklo nedeljo pripetili zopet obžalovanja vredni izgrede, ki so pa bili vse drugače naravi, nego oni 24. t. m. Policija je imela silno veliko opraviti, bila je permanentno v službi od 6. t. m. od 2 ure popoldne do 8. t. m. do 3 ure zjutraj. Dasi se mora pripoznati, pravi župan, da je policija vestno storila svojo dolžnost, ne dobi hvale nikjer. Župan pravi, da o policiji ni hvale celo v takih krogih, v katerih bi to bilo pričakovati. Župan predlaga zahvalo policijskim uradnikom in moštvu ter da se policiji določi nagrada 400 K. (Sprejeto.)

Razžaljenje cesarske zastave.

Občinski svetnik g. Velkavrh interpelira župana: Po mestu se govori, da se je v nedeljo na kazinskem vrtu zgodila nečuvstvena sramota cesarski zastavi. Trdis, da so nemški turnarji vrgli cesarsko zastavo na tla in jo pomendrali. To so storili na tak provokatoričen in demonstrativen način, da so se zgražali tudi častniki. Vpraša, kot častnik v pokloju, kateremu je sveta avstrijska zastava, ali je to resnica, in če je resnica, kaj misli storiti župan, da se da cesarski zastavi zadoščenje.

Župan Hribar je nato odgovoril, da je vsled naraščajočega razburjenja preteklo nedeljo v »Zvezdi« zaukazal, da morajo turnarji odstraniti dve velenemški zastavi, ker sta bili ti povod razburjenja. Po dolgih posvetovanjih so pa turnarji sneli najprej cesarsko zastavo, potem mestno in eno velenemško zastavo. Videlo se je, kako je eden branil, da bi sneli tudi drugo velenemško zastavo. Ni dolgo trajalo, ko se je pomaknila na drogove zopet tudi druga nemška zastava in nato tudi ostale zastave. Nato je župan poslal policijskega svetnika Podgorška na kazinski vrt,

da z oboroženo silo sname velenemški zastavi. Ko ste bili sneti ti dve zastavi, mislilo se je, da bodo turnarji prizanesli cesarski zastavi. Čez nekoliko trenutkov pa treščil nekdo z veliko silo, kakor bi jo strgal cesarsko zastavo z droga; ako so jo tudi pomendrali, se pa ni moglo videti. Turnarji so pa zapeli takoj na »Die Wacht am Rhein«. Vtis je bil velike protiaustrijske demonstracije, ki bi ne smela biti pripustna. (Zakaj se ni takoj šlo preiskavat, ako je cesarska zastava pomendrana? Kje so bili detektivni in organi deželne vlade? Opomba ured.)

Župan končno pravi, da on nima nobene moči dati kakega zadoščenja, stvar je c. k. r. deželne vlade, če sprevidi, da je društvo prekorajšilo svoj delokrog, storiti svoje korake. (Zakaj ni odbor turnarjev preskrbel zadoščenja cesarski zastavi in je n zopet takoj potegnil na svoje mesto? Opom. ured.)

Klici: »Kaj pa vojaška godba, ali je ta igrala dalje?«

Župan: »Ako je igrala dalje, ne vem, ker sem bil silno razburjen.«

Klici: »Igrala je!«

Župan: »To pač vem, da je igrala zopet zvečer pri slavnosti.«

Občinski svetnik Zužek pravi, da »Laibacher Zeitung« pač govori o »Straasensuccess«, ne pové pa nič, kaj se je zgodilo s cesarsko zastavo, pač pa se zgraža nad tem, da so se odstranile velenemške zastave. Iz tega se vidi, kako vladni list dela proti slovenskemu narodu.

Od »Laibacher Zeitung« smemo pač zahtevati, da pošene poroča. (Res čudno, o strelah, katerih ni bilo, je glasilo barona Heina takoj poročilo, o protiaustrijski demonstraciji na kazinskem vrtu pa nič ne ve! Opomba uredništva.) Deželni predsednik naj takih tendencioznih poročil ne pripušča, saj je tako skrben za mir in red ter je častni občan (!) Ljubljane, in če je Ljubljana zamazana, je zamazan tudi on.

G. Zužek omenja v karakterizaciji go-tovih Nemcev, da so morali v realni v Gradcu odstraniti cesarski kip, ker so ga dijaki onesnažili, in da še sedaj ni kipa cesarja, ki je plačal poslopje, na svojem mestu. Govornik pravi, da bi bilo nepristranskih poročil od »Laibacher Zeitung« tembolj želiti, ker nemški listi posnemajo iz nje.

Obč. svetnik Skerjanec:

»Kaj se bo pa s tistim zgodilo, ki se je ustavljal policijski naredbi sneti zastavo? Ali se le nas toži radi ustavljanja straži?«

Klici: »Straže so samo za nas!«

Župan protestira proti tem klicem, češ, da je policija nepristranska, in kara posebno dr. Kušarja, ki hiti klic hitro popraviati. Hribar nato izjavi, da takrat ni bilo nobene policaja na vrtu, ker so prišli policaji takrat njemu povedat, da turnerji nočejo sami sneti zastave.

Nato je bila debata o tem zaključena. Iz tega sledi, da župan lahko dobi tisto rak rano, o kateri je govoril v predzadnji seji obč. sveta. Rak rana na slovenskem telesu ostane tista stranka ki se veže s takimi Nemci in ki pošlje namestu Slovencev v deželni šolski svet kot zastopnika slovenske dežele ustanovitelja nemškega »Turnvereina« dr. Schafferja. S tako stranko je treba ravnati tako, kakor se ravna s pefečo rano na inace zdravem organizmu!

Knezoškof naj plača!

V razpravo je prišlo poročilo o pobiranju 9¹/₂ odstotne doklade v svrhu pokritja ostalih stavbnih stroškov pri cerkvi sv. Jakoba v znesku 36.444 K 28 h. Odsek je predlagal pobiranje teh dokladov od 2. julija tega leta. Šentjakobski župljani so vložili prošnjo, naj bi ta znesek plačala občina, ker itak mnogokrat še za druge tuje stvari dajo mnogo denarja.

Občinski svetnik Bergant priporoča naj se odstotki vplačevanja saj nekoliko znižajo in rok raztegne ter da občinski svet primerno svoto v zmanjšanje stroškov.

Župan pravi, da predlogi gospoda Berganta po postavi niso pripustni, potresnega zaklada, iz katerega naj bi se kaj prispevalo pa več ni, ker je izročeni meščanski imovini.

Dr. Triller pravi, da bi župljani s pri tožbo na upravno sodišče zmagali in bi stovski odbor moral potem iskati drugih virov, katere bi po dr. Trillerjevem mnenju dobil v denarju, nabranem za po potres poškodovane cerkve, in katerega ima knezoškof, »a o njem ni podal računa«. Dr. Triller je predlagal, naj diferenco pokrije knezoškof iz zaklada potresnega denarja. Očividno je, da je ta predlog govorjen skozi okno namenom, hujskati proti gosp. knezoškofu. Dotični denar je bil izdan še pod vladikovanjem dr. Misije, ko dr. Jegliča se ni bilo v Ljubljani, in povedali smo že pred leti, da so dotični računi na razpolaganje v knezoškofjskem ordinarijatu, samo liberalci naj pošljejo jih pregledat kakega poštenega človeka. Tudi dr. Triller jih pride lahko pogledat, samo za to ne sme računati ekspanzarja. Videlo bo potem, da g. knezoškof pri

najbolji volji od tam, kjer ni nič, ne more nič dati.

Seja se nadaljuje danes ob 6. uri zvečer.

Spored procesije presv. Rešnjega Telesa v stolnici. Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. Okolu 1/9. ure se prične pomikati procesija, ki gre: Po Glavnem trgu skozi Spitalsko ulico pred frančiškansko cerkev: I. blagoslov. — Skozi Wolfve ulice, mimo »Zvezde« (blagoslov o. in kr. vojaštvu) in Gospodake ulice pred Križevniško cerkev: II. blagoslov. — Skozi Križevniške ulice, čez šentjakovski most, pred šentjakovsko znamenje: III. blagoslov. — Po starem in Glavnem trgu pred mestno hišo: IV. blagoslov. Razvratitev: 1. Zupne procesije z banderi: a) trnovska, b) frančiškanska, c) šentjakovska. 2. Sole: a) nemška deška šola, b) III. mestna ljudska šola, c) I. mestna ljudska šola, d) strokovna šola, e) pripravnička, f) realna, g) II. gimnazija, h) I. gimnazija. 3. Stolno-župno bandero sv. Nikolaja. — Trgovske šole. 4. Društva: a) Kršćansko-socialna zveza z zastavo. — b) kat. društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, c) bandero tesarjev, d) pekovsko bandero. — 5. Tretjeredniki z banderom. 6. Dekliška Marijina družba z banderom. 7. Banderi »Naše ljube Gospe«. — Ženske svetilke. »Kršćanska ženska zveza«. 8. Banderi presvetelega Rešnjega Telesa. — Moški svetilci. Moška Marijina družba. Vincencijeva družba. 9. a) Dečki, b) deklice z (neprižganimi) svečami. 10. C in kr. vojaštva I. oddelek. — Vojaška godba. 11. Mestni magistrat. — Trgovska zbornica. — C. kr. uradniki. — Deželni odbor. 12. O. frančiškani. 13. Duhovščina in Presvetli z Najsvetejšim. 14. C. kr. deželni predsednik z uradniki deželne vlade. 15. C. in kr. vojaštva II. oddelek. — O p o m b a. Udeležniki procesije naj skrbijo, da se procesija ne trga, in da se po danem blagoslovu kar najprej uredijo in jamejo dalje pomikati. — Taki in pijeteta zahtevata, da so vsi, ki procesijo ob strani gledajo, odkriti, zlasti še pri blagoslovih, in da se vedejo povsem dostojno in spoštljivo.

Nadvojvoda Josip Ferdinand se je danes ponoči odpeljal na Dunaj.

Društvo sv. Marte. Po zgledu »Zavoda sv. Nikolaja« v Trstu se je preteklo leto ustanovilo v Ljubljani poselsko društvo z navedenim naslovom. V kratkem svojem obstanku si je društvo preskrbelo svoj dom: dokaj prostorno hišo, Strelške ulice št. 2, tik »Mestnega doma«. Zanimarjena, pa kakor za društvene namene nalašč zidana hiša se je zadnje tedne počedila, da ima lepo lice, in preteklo nedeljo jo je blagoslovil č. g. šentpeterski župnik M. Malenšek, v čegar župnijo spada, ob asistenci obeh gg. kaplanov. Glavni namen društva je, dati strehe in zavetja služkinjam, ki so brez službe, ter jih varovati moralne pogube. Obenem bo imelo v hiši stanovanje toliko dosluženih služkinj, kolikor bo mogoče poleg glavnega namena, za katerega mora biti pred vsem dovolj prostora. Brezposelne bodo imele v hiši priliko izobraževati se v njim potrebnih rečeh: kuhanju, šivanju, likanju itd. Pa tudi člani, ki so v službi, bo hiša vedno odprta, da morejo priti ob prostem času se notri razvedriti, čitat itd. Misel o takem »domu« je izšla iz draštvencih samih in je sad njihove podjetnosti. Hiša je tudi toliko plačana, da je obstanek društva popolnoma zagotovljen; društvo stoji trdno. Naj bi poivil nad njim in nad novim domom blagoslov božji, ki smo ga v nedeljo nanj klicali!

Za kruhom Danes ponoči je odpotovalo z južnega kolodvora 156 izseljencev s Hrvaškega in 12 izseljencev s Kranjskega.

Uboj v Ljubljani. V Linhartovih ulicah v Požlepu hiši se je večeraj zvečer v stanovanju Urše Kosove izvršil uboj. Brezposelni ključar Feliks Kos, ki je ves dan popival po mestu, je prišel pijan domov in je doma v stanovanju razbijal. Njegov brat Emil Kos ga je svaril, naj bode miren in naj gre spat, kar pa je Feliks Kos tako razjezilo, da je zgrabil za stol in udaril z njim brata po glavi. Na to sta se brata zgrabila in se po kuhinji ruvala. Sestre in mati so klicale na pomoč in so tudi poslale po policaja. Na vpitje sta prišla v sobo v tisti hiši stanujoča livarja Peter Ebner in Josip Herman, ki sta takrat sedela na klopi pred hišo. Ebner je šel po sobi, v kateri ni bilo ljudi, proti kuhinji, iz katere pa je takrat ravno planil Feliks Kos z velikim kuhinjskim nožem v roki. Najbrže je hotel z nožem napasti svojega brata. Ebner je Feliksa Kosa prijel za ramo, ta pa mu je v tem hipu zasadel nož v prsi, da se je takoj nezavesten zgrudil na tla in je na mestu umrl. Feliks Kos je po dejanju nož položil na mizo in je ostal v sobi, kjer sta ga tudi dobila dva policaja in ga aretovala. Na lice mesta je bil poklican tudi policijski zdravnik, ki pa je mogel le konstatirati način smrti. Truplo Petra Ebnerja so prenesli v mrtvaš-

nico. Feliks Kos je bil danes izročen deželnemu sodišču.

Izgubljene stvari. Gostilničarka Ivana Podobnik je izgubila danes dopoldne na Pogačarjevem trgu bankovec pa 10 kron, katerega je našla Marija Dolžič, posestnica v Smartnem in ga oddala na policijo. — Marija Terdina, posestnica v Kranjski gori je izgubila večeraj neznano kje v mestu srebrno brožo v podobi tolarja.

Draginja v Ljubljani. Preieli smo v tej zadevi naslednje pismo: Čas bi že bil, da bi se merodajni faktorji enako kakor v Gradcu uprli vedno naraščajočemu, z ničemer opravičenemu dviganju cen naših živil. Ko se je pred nekaj meseci dvigala cena goveje živine, so umevno ljubljanski, kakor tudi graški mesarji poskočili s cenami. Ko pa so cene živini padle, je oblastvo v Gradcu določilo zopet nižje cene mesa. In pri nas? Vkljub temu da so istodobno padle cene živini na Kranjskem in Stajerskem, so pri nas ostale prejšnje visoke cene za meso. V Gradcu so v svrhu odvrnitve večje draginje priredili dne 27. maja anketo, v kateri so bili zastopani vlada, mestna občina, vojaška oblast in interesentje. Ankete namen je bila organizacija konsumentov in producentov, ureditev tržnih razmer, komisijskega nakupa in prodaje od strani občine, tarifov za tržne obiskovalce, ločitve prekupcev od pravih producentov na posebnem prostoru itd. Ali bi ne kazalo, da se merodajni faktorji tudi pri nas pečajo s tem poredim vprašanjem?

Od premoga podsut. Včeraj popoldne je na Rmaki cesti št. 16 pri skladanju premoga ponesrečil Kantzev hlapec Josip Žepani. Ko je vzdignil deske ob strani vozu, odletela je ročica in ga vdarila po glavi, da je padel in se je premog vsul na njega. Hlapec je na glavi precej poškodovan.

Tatvina. Krojaškemu pomočniku A. B. sta v nedeljo zvečer, ko je šel iz Šiške domov v mesto, dve ženski, kateri sta se mu bili pridružili, vkradli iz žepa 70 kron A. B. je denar še le pogrešil, ko sta bili ženski že odšli. Policija išče sedaj ti dve ženski.

Ulom v barako. V barako kranjske stavbne družbe je večeraj okoli 2. ure popoldne vlomil zidar Tomaž Sazuzek iz Trsta in je vkradel delavcu Valentinu Hrovatu obleko, nikelnasto uro in nikelnasto verižico in 4 K denarja. Po tatvini je pobegnil in je najbrže odšel proti Trstu.

Razglas magistratov Magistrat razpisuje javno pismeno razpravo za napravo kanalov iz kamenin cevij v Cigaletovih, Dalmatinovih, Predilnih kakor tudi Levstikovih ulicah na dan 17. junija.

Prijatelje atletike vabi pripravljalni odbor na sestanek, ki se vrši v soboto dné 13. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni gosp. Zajca na Rmaki cesti št. 4. Na dnevnem redu je razgovor o ustanovitvi sportnega kluba za atletiko.

V poročilu o občnem zboru društva zdravnikov na Kranjskem ki smo je objavili večeraj, se mora v staklu v dr. Gregoričevem govoru beseda »telovadnica« premeniti v vadnico in se mora toraj dotični stavek pravilno glasiti: »Na vadnici morajo otroci sami brisati prah...«

Vaje sanitetnih vojakov. Danes ob treh popoldne so se vršile pri tukajšnjem skladišču južne železnice vaje sanitetnih vojakov, kako hitro spraviti ranjence iz vozov in v voze. Ranjenci so bili to pot seve fingirani.

Dogodki na Hrvaškem.

Zagreb: Oni dan, ko je bil v Zagrebu ogenj, je ponavadi v zvonikih bilo plat zvona, in kmetje v okolici mesta čuvši zvonjenje, so se oborožili ter tako skušali udariti v mesto. Pred mestom samim, ki je bilo obsedeno z vojniki, je prišlo do velike rabuke. Vojaki so udarili z vso silo na kmete in jih odbijali od mesta. Poroča se, da sta en kmet in en orožnik ranjena; toda od zanesljive strani smo dobili vest, da je mnogo več ranjenih. Mažaroni so vsled teh dogodkov v silnem strahu; ko idejo v svoje mažaronske seje, jih straži vselej večji oddelek vojakov.

V »Obzoru« pravi posl. Terezina glede oklica, katerega so banovci naslovili na prebivalstvo, mej drugim: »V konstitucionalnih državah ni najti primere, da bi člani večine deželnega zbora opozicijske tovariše napali na tako surov način, kakor se je ravno to zgodilo na Hrvaškem; je mogoče močnejši že dokaz za naše anormalne parlamentarne in politične razmere. Po tem surovem napadu na opozicijske od strani večine deželnega zbora je nastal med njimi prepad, katerega opozicijski ne bodo premostili, če kaj drže na svojo čast. Po tem izzivanju je vsako občevanje opozicijskega z večino deželnega zbora nemogoče*.

Škandal v občinskem svetu. V današnji seji občinskega sveta župan ni hotel odgovoriti na vprašanje, zakaj je v Zagrebu toliko vojakov in kdo bo vse te stroške poravnal. En opozicijski svetnik je hotel prečitati neko županovo pismo, v kojem pravi župan, da ne more dopustiti vprašanja, ker se to tiče vprašanja, ki ne spada v občinski svet. Nato je nastal velik krik, dokler ni opozicijski svetnik odstopil od svoje zahteve.

Dva druga opozicijska svetnika sta stavila nujna predloga, naj se občinski svet zahvali Slovencem, Dalmatincem in Istrijancem za njih simpatije in naj določi vdovi Pasarića in Krajačića po 10.000 kron. Oba predloga sta bila zavrnjena.

Nadalje se poroča, da je general Čanić stopil v pokoj in se je nastanil v Zagrebu. Sel je v pokoj radi konfliktov, ki ga je imel z banom Hedervaryjem.

Radi dogodkov v Zagrebu je danes preiskava dovršena. Obtoženih je 21 oseb. Obtožnica je predložena obtožencem; končna preiskava bo završena 16. t. m.

Po vladinem komisarju je v Senju razpuščeno zastopstvo, ker je določilo gotovo svoto za po nedolžnem padle žrtve.

Časopis »Obzor« in »Hrvatsko pravce« stojita pod strogim policijskim nadzorom. »Obzor« sam nadzoruje policijski komisar Belošević z detektivi in orožniki.

Z ozirom na to, kakor se čuje, da pojde ban Hedervary na Tellovo za procesijo, je ljudstvo jako ogorčeno in pravi se, da je procesija preložena.

Vstane v Zagorju. Dne 9. junija sta odšli dve stotniji 16. pešpolka iz Belovara v Ivanec, ker so ondi veliki nemiri in pravi vstanek.

Že večeraj smo poročali o nemirih v Varaždinu, ki so se pojavili po mašah-zadušnicah; danes pa smo prejeli vest, da so se od 8. na 9. t. m. ponovile demonstracije v povikšani meri, ko je stalo trajalo od večere zvečer čez polnoč. Strašno je bilo videti, ko je več sto demonstrantov z urne-besnimi klici hodilo po ulicah in za malo trenutkov se je število demonstrantov povečalo nad 2000 ljudi. Šli so po ulicah, pevajo narodne pesmi in zopet in zopet klicajo: »Abzug Hedervary! Dol z mažaroni!« itd. Naenkrat nastane mir; svetilke pogasnejo. Topničarji in ulanci na konjih, domobranci in vsa garnizija je prišla iz vojašnice. Na to se čuje od vseh strani grozen žvižg in »hura« — človeka je moralo pretrpeti. In zdaj udarijo z ene strani ulanci z golimi meči in razganjajo meščanstvo na desno in levo, proti vsakemu predpisu jahajo po uličnih hodnikih; z druge strani pritiskajo topničarji in zapirajo vse stranske ulice, kjer imajo mažaroni svoje hiše in stanovanja. Toda kljub hudemu pritisku od strani vojaštva se demonstrantje še ne udajo, marveč z bojnim »hura« proderejo kordon; napadejo mažaronske hiše in razbijajo vsa okna. Največ škode imajo mažaronski štipendisti dr. Kiss, podžupan Belošević in načelnik Breitenfeld. — Da ni vsa garnizija odšla iz vojašnice, bi gotovo došlo do jako hudih nemirov, ker je bilo ljudstvo silno razjarjeno in navdušeno vsled sijajne manifestacije, ki se je zgodila dopoldne po mašah-zadušnicah. V jutru so bile hiše mažaronskih hlapcev s črnimol popolnoma zamazane.

V Varaždinu je 9. t. m. prišel en bataljon pešcev iz Maribora; pa za zdaj se ne zna, bo li ta bataljon ostal v Varaždinu ali se bo razšel po varaždinskem kotaru, ker ondi vse kipi in vre in ne preide dan, da se ne bi zgodil kak vstanek.

Danes so pripeljali v zapor v Varaždin deset kmetov iz Vinice.

Včeraj so pod milim nebom brez ozira na § 2. zakona zbirali se, priredili meeting, in to veliki župan Rubido v spremstvu podžupana Beloševića in mažaronskega zastopnika grofa Bombellesa. Veliki župan Rubido se je drznil govoriti narodu in dokazovati, da samo mažaronska narodna stranka dobro misli za Hrvatsko, in pozval prisotne kmete, naj se podpišejo na pripravljeni papir — to je bila najbrže zaupnica tiranu Hedervaryju, v kateri bi kmetje imeli jamčiti za mir. No, kmetje so odgovorili županu, da oni ne morejo jamčiti za mir, mažaronom pa ne verujejo in jim ne bodo nikdar verovali, ker vsemu so krivi sami mažaroni. Nato je odgovoril neki kmetijski odbornik, naj se Mažari toliko ne brigajo za Hrvate in za njihovo bratrstvo, ker trdijo, da oni nas Hrvate vzdržavajo. Sramota bi bila, da bi se bogataši Mažari bratili z revnimi Hrvati in hoteli z njimi nagodbo.

Nato se je kmet-odbornik tako razjezil, da je velikemu županu klical pred nosom, naj Mažari Hrvate v miru puste, Hrvate pa da bodo svojo financijo sami upravljali; onda se bo videlo, so-li res Hrvate taki siromaki, kakor jih slikajo pred svetom Mažari. Razume se, da so se prisotni kmetje razljutili, a vojaštvo jih je razpršilo.

V ponedeljek dne 8. junija je v mestu Klenovnik, okrožje Ivanec, narod napadel mažarone in orožnike. Nato so orožniki dva kmeta aretirali in na barbarski način z njima postopali.

V Novem Marofu je dne 8. junija v noči došlo do velikih nemirov; demonstranti so napadli mažarone. Na dan 9. junija jutraj je došel k velikemu županu Robidu avtomobil od grofa Erdődyja s poročilom, da je vse novomaroško okrožje v vstanku in da prosi takoj pomoči, ker je premalo ulancev.

V Čikagi je zborovalo 20 tisoč oseb, ki so zbrale 5000 kron ter jih poslale poslancu Biankiniju po »Narodni obrani« za nesrečne žrtve na Hrvatskem. Ob enem so tudi potom kabla poslali na kabineto pisarno na Dunaj spomenico na cesarja.

Ravnateljstvo državnih železnic v Budimpešti je naročilo vsem na Hrvatskem službeim uradnikom, naj se pri občevanju s potniki poslužujejo hrvatskega, nemškega in mažarskega jezika.

Balkan.

» Iz Soluna se poroča več pordrobnih novic z bojišča. V Amato-rem in sereškem sandžiku (v okolici Razloga, Nevrokopa in Melijika) je prišlo do manjših prask. Toda vstajniki so bili poraženi. Vzrok tem porazom so kmetje, ki nočejo podpirati vstajnike, brez podpore teh pa vstaje nimajo zaslonbe, niti narodnega pomena. Poroča se, da izročajo kmetje orožje, katero jim pošljejo razni makedonski komiteji, prostovoljno turškim vojakom. Ponekod so celo pokazali skrivališča vstajnikov in zakladnice orožja. Tako se je pripetilo v Lesnovem, Kratovem, Palanci, Kočanih in drugod. Zaradi tega se loteva obup raznih komitejev. Celo nekateri člani raznih komitejev so izdali turški vladi imena svojih sočlanov. V radoviskem okraju so peljali kmetje turško vojsko do smerdeških gor in jim izdali, kje se skriva ena izmed vstajniških čet. V boju je padlo sedemnajst vstajnikov, pet Turkov in nekaj kmetov. — V Velešu je bila najdena zakladnica dinamita. Vsled tega je prijetih več oseb, češ, da je bil nameravan atentat, podoben solunskemu.

Zaradi tega se vstajniki najraje skrivajo po gorah in samotnih kočah; uradi so uredili, naj bi se take koče dale požgati. — Prijet in do Skoplja prignan je bil vodja bolgarskih šol Varmaljev, kateri je neki imel nalogo, podeliti branilno orožje raznim vasmem. — Iz skopijske ječe so doslej izpustili 30 oseb, na katerih niso našli krivice, da bi se bili udeležili vstaje. — Vrhovni poveljnik Omer Ruždi paša in Nazir paša s Peči sta se sešla v Stipu, da bi se posvetovala o nadaljnjem postopanju.

Iz vsega tega se vidi, da bo upor, če bo šlo tako dalje, kmalu potlačen in zadušen.

» Iz Carigrada. Nasproti predvečerajšnjemu turškemu poročilu se zagotavlja, da opozicija obeh alban-skih plemen Hasi in Reta ne mara za reforme. Pričakuje se, da bode odpor hitro in povsod preprečen.

» Dalje se poroča iz Carigrada, da je imel Načović posvet z Zinovjevom in da je prišel po sultanovem povelju z velikim vezirjem v palačo. Načović obišče tudi poslanika Calice; v petek po selamliku bode sprejet v avdienci od sultana. Bolgarski krogi sodijo, da je po njegovem posredovanju bilo izpuščenih nekoliko sto zaprtih Bolgarov, zlasti solunskih.

» Arnauti so proti reformam sultanovim. Zato je treba turškim pašam pokoriti upornike; to pa delajo plemena za plemenom. Nad Ljumanje, najdivjše pleme arnavtovo, podobno afriškimi divjakom, je šel Šamsi paša, jim ujel poglavarja in s tem zadušil upor po vsem plemenu. — Več sto Arnavtov se je zbralo okoli Gusina, Plava in Božaja ter na novo proglasilo, da ne marajo za reforme. Sultanu so poslali telegram, v katerem ga zagotavljajo, da so mu zvesti pokorni in udani in da gredo zanj kot namestnika prorokovega v ogenj in v vodo ako treba, toda reform da ne sprejmejo. K tem nepokornim Arnavtom je poslal Omer Ruždi paša poslance, ki naj bi jih pregovorili, naj sprejmejo reforme. Ako bi to tudi storili, reform gotovo ne bodo držali, ker so silo nestalen narod; kadar dajo besedo, že mislijo, kako jo bodo prelomili. Mnogo izmed njih se je že izrekel za reforme, a so že zoper nje. V Kičevem so ubili Arnavti Nauma Blaževića, ki je prišel domov čuditi se

svoji rojstni vasi, ki je tako opustošena. Bil je pek v Belem gradu.

Iz Carigrada poročajo, da je bil poslanik Nađević na poti sprejet zelo prijazno. Rusko in Avstrijo, katerih poslanike je tudi obiskal, radi vidita, kako bi se poskusilo vendar enkrat poravnati razmerje med Porto in Bolgarsko. Ta poskus bodeta ti dve vevlasti podpirali. Čuje se, da bi se kaj storilo za pomirjenje Makedonije in uvedbo resnih reform. — Po prijateljskem posredovanju Ruskega in Avstrije se izpuščanje ujetnikov nadaljuje. Turške novice poročajo, da je dosedaj zaprtih nekaj nad 1000 Bolgarov na makedonskem ozemlju.

Književnost in umetnost.

*** Musica sacra.** V stolni cerkvi v četrti ob 8. uri pontifikalna maša: Instrumentalno mašo »Exultet« zložil dr. Franc Witt, graduale »Oculi omnium« in sekvenco »Lauda Sion« Anton Foerster, po ceterotiji »Ave verum Corpus«, zl. V. A. Mezart.

*** „Mali vitez Pan Volodijevski.“** Tega H. Sienkiewiczovega zgodovinskega romana je ravnokar izšel 11. sešitek. Dobiva se v knjigarni Kleinmayr & Bamberg po 40 h sešitek.

Izpred sodišča.

Izpred deželne sodišča.

Poskušena tatvina. Brezposelni delavec France Kastelic iz Palice je dne 8. maja t. l. vedril pri kovačnici Karola Valija pri Jesenicah. Patruľujući orožnik je slišal pri kovačnici neki šumljivi ropot, in videl obdolženca odeskotiiti v bližnjo odprto kuhinjo. Ključavnica pri kovačnici je bila že na pol odtrgana, vsled česa je Kastelica aretirana. Sodišče ga je obsodilo le zaradi prestopka poskušene tatvine na 5 dni zapora. — Ribe lovili so Janez in Tone Zibelnik ter Janč Zorc iz Dvorja v Gradačici med Logom in Belco. Janez Zorc in Tone Zibelnik sta dobili vsak po 4 dni zapora; Janez Zibelnik pa poleg tega še radi hudodelstva oskrumbe in nenravnosti sedem mesecev težke ječe. — Tatinski tovariši. Delavci brata Peter in Janez Kavčič iz Žej in Janez Jurman iz Most so skupno delali pri gradbi predora v Hrušici. Stanovali so v podstrešni sobi pri posestniku Jožetu Novaku na Jesenicah. Dne 2. maja t. l. so se pa izselili iz tega stanovanja in odnesli seboj par debljev, ene rujavce hlače, dva prstana in tolar za 5 K. Janez Jurman in Janez Kavčič vso krivdo zanikata in se izgovarjata, da je Peter Kavčič te reči sam vkradel. Sodni dvor je Petra Kavčiča in Janeza Jurmana krivima spoznal in vsacega na tri tedne ječe obsodil; Janez Kavčič je pa bil oproščen. — Nepoboljšljiv tat. Šele 17 letni Jožef Šumi, brezposelni delavec, je nevaren tuji lastnini in je bil zaradi tatvine že kaznovan. Lansko leto je vzel Tereziji Janc v Povlavčah iz zaklenjene shrambe 60 vinar., Janezu Dovžanu pa 1 K 44 vinar. Dne 30. aprila t. l. je ravno istemu vzel 1 K in 3 suhe klobase, 7. maja t. l. Nacetu Pernuš srebrno žepno uro, nikelnasto verižico, 1 puško, 1 srnjco, Mariji Pohar gotovine 7 K 30 v. Dne 4. maja je prišel brez denarja v Avenekovo gostilno pri Sv. Luciji, kjer se je najedel in napil, potem jo pa odkuril. Izkazalo se je tudi, da se je celi mesec brez dela okoli potepal in ljudi nadlegoval. Sodni dvor ga je obsodil na šest mesecev težke ječe.

Pred mariborskim porotnikom je bil radi goljufije in poneverjenja toženi bivši sluga okrajnega sodišča v Mariboru, Mat. Prah, oproščen. Porotniki so vsa vprašanja zanikali.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Saitaphernova tiara je po konečni izjavi arheologa Clermonta povsem ponarejeno delo. Izdelal jo je Rachumovski. — Velikanski požari v Ameriki. Iz Novega Yorka javljajo o velikem gozdnem požaru, ki se razteza na 3000 angleških milj. Veliko mest je v plamenu. V Novem Yorku je vsled tega nepopisna vročina. Požar se razteza po državah Massachusetts, Maine, New-Hampshire, severno proti Kanadi in južno proti New-Jerseyu. Zgorelo je na stotine farm. Z morja se opazi ogenj že iz daljave 600 morskih milj. — Socialist Singer brez prenočišča. Soc.-dem. vodja Singer je imel te dni volivski shod v Rathnovu. Zvečer ni mogel dobiti prenočišča v nobeni gostilni. Konečno se ga je usmilil oskrbnik nemškega doma.

Fzm. baron Fran pl. Filipovič. Kakor smo že včeraj omenili, je umrl na Dunaju eden najslavnejših in najznamenitejših avstrijskih generalov fzm. baron Fran Filipovič. Rodil se je 28. aprila 1819.

kot sin oficirja v Gospiču na Hrvatskem in je l. 1878 poveljeval avstrijskim četam pri okupaciji Bosne.

Ogenj v sultanovi palači. V sobi tik sultanove spalnice je v noči 20. maja neki policijski uradnik Georgios, vsaj njegja se sumi, zanetil ogenj, ki bi bil vpepelil vso palačo, da ga niso dvorni služabniki takoj pogasili. Ogenj sta zapazila albanska vojaka na straži ter obvestila o njem sultanovega komornika Ahmed beya. Več pohištva je že bilo ožganega. Sultan je bil silno prestrašen in ne sme o tem dogledku v Carigradu nihče nič pisati. Sumljivi Georgios je bil takoj prijet in je že izginil.

Narodna samozavest. Časopis madžici serbskeje 1903 zešiwk I a prinaša v nekrologu po nedavno umrlem evg. župniku Jan-u Hermanu Mrózaku dogodbico iz njegovega življenja, ki je jako značilna za lučičke Srbe sploh: »Pravice Srbov svoje fare je branil z — neusmiljeno odločnostjo, med svojimi pa se je rad veselil. Enkrat sedel je s svojimi Budesčanini pri gostiji, na katero je bil povabljen tudi neki gospod iz bližnjega mesta. Ta se kmalu župniku pridruži in začne hvalliti nemški jezik: z nemščino pride se po celem svetu. Župnik pusti ponosnega tujca nekaj časa klepetati. Ko se mu zadosti zdi, pošepetne skrivaj nekaj svojim farmanom. Kakor bi odrezal, ne sliši se več nobena nemška beseda, vsi govorijo svoj materni jezik srbski. Mestjan nekaj časa debelo gleda, potem pa začne milo prositi župnika, naj vendar zopet z njim nemško govore, ker sicer umre od dolgega časa. Tedaj mu reče naš pokojnik: »Niti v Budestecah, le eno uro ven iz vašega mesta, ne morete izhajati z vašo nemščino, koliko menj bi to zamogli po celem svetu; prihodnje se tedaj držujte take goljufive hvale!« — Tako samozavestno govori mali slovenski narod, tako rekoč pred vrati pruskega Berlina samega; koliko bolj vzroka bi imeli Slovenci od Drave do Adrije, biti narodno samozavestni!

Društvo proti grdim besedam se je ustanovilo v Londonu. Člani se zavežejo da nikdar ne izgovore nikake surove in nedostojne besede. V društvu je posebno veliko duhovnikov in oseb iz aristokratskih krogov. To društvo je tudi dalo nabiti pozive na posredovalnice za delo, na tovarne in slična mesta, ki pozivljejo posk in delavce, naj se kolikor mogoče izogibljejo surovostim in neslanostim, posebno kletvinj. Za »Naroda« ta »reba« ni!

Fotografiranje iz daljave. Neki angleški parlamentarec, ki je skupno z Marconijem obiskal Italijo, je pripovedoval po povratku v domovino, da je videl na observatoriju v bližini Rima povsem nove poskuse fotografiranja s pomočjo elektrike. Po najnovejših poskusih se lahko fotografira v daljavo 20 angleških milj. Kakor pravi ta mož, se bo to fotografiranje jako razvilo.

Društva.

(Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem pri Litiji) je priredilo v nedeljo 7. junija v prostorih g. Robava veselico s tombolo in petjem. Tombola je donesla marsikomu lepe dobitke. Med posamnimi točkami pa je vrlo dobro svirala litijska godba. Akoravno je vreme nekoliko nagajalo, so bili vendar vsi prostori prenapolnjeni. Med raznimi vdeležniki smo opazili tudi nekaj dragih gostov iz Kranja.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 10. junija. (C. B.) V današnji seji kvotne deputacije je predlagal poročevalec Schwegel, naj se odkloni predlog ogrske deputacije na podaljšanje sedanje kvote do konca 1913. Chlumecky predlaga, naj se na renuncij odgovori v tem smislu, da avstr. deputacija vztraja pri lanskem sklepu: veljava kvota 34:4:65:6 do leta 1909. Schweglov predlog sprejet soglasno, predlog Chlumeckega pa z glasom predsednika Schönborna.

Dunaj, 10. junija. Pododsek tiskovnega odbora je v današnji seji v smislu sklenjenih izprememb sestavil načrt tiskovnega zakona. Rešiti bo le še določbi o dolžnostnih izvodih za knjižnice in glede želje zdravnikov o objavah v časnikih. Vse druge izpremembe se izvrše v plenumu odseka.

Dunaj, 10. junija. Socialno-politični odsek je razpravljal o §§ 32 in 33 načrta o zavarovanju zasebnih nastavljen- cev. Po daljši razpravi je obveljal pa-

ragraf 33 po načrtu poročevalčevem, ki določa, da plačujeta gospodar in delojemalec na nju odpadle kvote mesečno, in sicer tako, da jih plačuje gospodar, na zavarovanca odpadlo svoto pa odtrga od mesečne plače.

Dunaj, 10. jan. Kasacijski dvor je zavrnil ničnostno pritožbo na smrt obsojenega roparskega morilca Mihaela Weidingerja, ki je zadavil Rozalijo Bališ.

Zagreb, 10. Hrvatska opozicija je proti oklicu mažaronske stranke izdala navdušen oklic na narod. V oklicu našteva opravičene narodove zahteve, od katerih ne odneha, in slika hinavstvo vladne stranke.

Trst, 10. junija. Iz Vidma se poroča o velikih protiaustrijskih demonstracijah. Veliko število gostov je bilo navzočih iz Gorice in Trsta. V sprevodu je korakalo 5000 oseb. V sprevodu je bilo videti tudi črne zastave z napisom: »Abbasso Austria!« Tudi vojaštvo se je vdeleževalo demonstracij. Tudi z drugih laških mest se poroča o zopetnih protiaustrijskih demonstracijah.

Gradec, 10. junija. Včeraj sta od tu odpotovala dva eskadrona dragonskega polka št. 5 na Hrvatsko.

Krapina, 10. junija. Tu se prihodnjo nedeljo slovesno otvori Okičevo Kneippovo kopališče.

Rostow ob Donu, 10. jun. (C. B.) Parnik »Moskva« je na povratku z zabavne vožnje po Donu hotel pristati v Azovu. Množica je pritiskala na most, ki se je vdrl. Veliko oseb utonilo.

Kiew, 10. jun. (C. B.) Iz političkih razlogov aretirana židov. babica Frudin se je z vso silo vrgla na orožniškega načelnika generala Noritzkega in ga ranila s skritim nožem. General je ranjen v vrat, vendar rana ni nevarna.

Umrli so:

7. junija Marija Lap dninarica, 73 let, Radekega cesta 11, Marasmus senilis. Paralysis cordis.
8. junija. Alojzija Žan, zasebnica, 50 let, Marije Terezije cesta 6, jetika. — Nikolaj Dejak, paznik, 56 let, Cesta na Kodeljevo 3, carcinoma hepatis.

Poslano.

Slavno uredništvo! Z ozirom na razne popravke, katere sta v moji aferi poslala baron Hein in oficijal Schwaiger Vam in drugim listom, Vas vljudno prosim, da izvolite sprejeti v Vaš cenjeni dopis sledeče pojasnilo:

Popolnoma neresnična je trditev, da sem bil jaz pred policijskega uradnika Schwaigerja v svrhu zaslišanja (?) priveden, marveč je res, da je oficijal Schwaiger z detektivom Kos-om prišel za menoj na peron, ter sem bil od mestnega stražnika pozvan v imenu postave, da se vrnem v stražnico. — Mi navadni ljudje imenujemo to aretiranje, medtem ko hočejo vladni organi iz tega napraviti privedenje (pred koga?). — Vprašani po vzroku, zakaj so me privedli — ali prav: aretirali — pravijo vladni organi v Laibacherici, da zaradi tega, ker sem baje rekel: »Pojdimo, pojdimo, tukaj je vse polno špijonov!« — Jaz sem sicer res nekaj podobnega rekel, pa tudi če bi bil popolnoma te besede rabil, kje je vendar vzrok, da se potem z menoj tako postopa, kakor so to storili vladni organi? V najhujšem slučaju bi moje besede vtemeljile žaljenje uradne osebe (§ 312 k. z.), svede, če bi jaz detektiva Kos-a poznal in če bi sodišča zakon tako interpretirala, kakor detektiv Kos. — Zaradi takega delikta pa koga vstaviti in aretirati, to je po mojem mnenju nedopustno in je bilo v mojem slučaju popolnoma nepotrebno. — Mene je spremljalo več takih oseb, katere prav dobro poznata oficijal Schwaiger in detektiv Kos; če je bilo torej njima na tem, da izvesta moj nacionalne, bi to lahko drugače dosegla, kakor je pozneje oficijal Schwaiger sam priznal, ne pa potom aretiranja. O čem drugem zaslišati, kakor o mojem nacionalu, me ni nihče imel.

Če je torej po priznanju ofic. Schwaigerja samega bilo moje privedenje ali aretiranje nepotrebno in če nisem storil nič drugega, kakor česar me dolže vladni organi v Laibacherici, potem pač pridemo do uganke: »Zakaj me je pravzaprav oficijal Schwaiger aretirati ali dal privesiti?« — Odgovor na to, oziroma rešitev uganke najdemo, če čitamo Vaša in drugih listov prva poročila v tej stvari, na katere ste dobili tako lepe popravke. — Bilježim odličnim spoštovanjem

Dr. V. Pegan.

Celje, 9. junija 1903.

Leštilni odtiskalni papir,

odlikovan na svetovni razstavi v Čikogi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 20 11—10

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

g	čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padečina v 1 uri
9.	9. zveč.	733.6	15.2	sl. jzah.	oblačno	
10.	7. zjut.	731.4	14.6	sl. jzah.	pol. obl.	5.3
	2. popol.	733.8	19.4	sr. jzah.	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 16.1°, normale 17.0°.

Dunajska borza

dné 10. junija.

Skupni državni dolg v notah	100.80
Skupni državni dolg v srebru	100.15
Avstrijska zlata renta 4%	120.75
Avstrijska krona renta 4%	100.65
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.75
Ogrska zlata renta 4%	121.60
Ogrska krona renta 4%	99.35
Ogrska inv. renta 3 1/2%	91.—
Avstro-ogrsk. bančne delnice	16.23
Kreditne delnice	650.50
London vista	239.60
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.27 1/2
20 mark	23.45
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.20
C. kr cekini	11.30

Žitne cene

dné 10. junija 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.60 do 7.61
Rž za oktober	6.45 do 6.46
Oves za oktober	5.42 do 5.44
Koruza za julij	6.30 do 6.31
za avgust	6.35 do 6.36
za maj 1904	5.25 do 5.26

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica banaska	K 7.90 do 8.45
Rž južne železnice	7.80 do 8.15
Rž	6.90 do 7.10
Ječmen	6.40 do 7.25
ob Tisi	— do —
Koruza ogrska	6.60 do 6.75
Cinkvant	7.40 do 7.90
Oves srednji	6.10 do 6.30
Fizol	6.75 do 14.25

Košnja

798 1-1 v najem!

V soboto, 13. t. m. ob 8. uri zjutraj dala se bode letošnja košnja travnika, ležečega v Spodnji Šiški ob državni cesti nasproti šole v oddaljenosti ali skupno v obsegu 4 oralo 214 sežnje v najem. Najemni pogoji se bodo naznanili na hci mesta.

Sveže nastavljeno pivo „Granat Poster“

799 iz vrhniške pivovarne. 3—1

Vsako nedeljo in praznik

v hotelu na južnem kolodvoru pri Josipu Lorber ju in v restavraciji P. Krisch »pri zvezdi«. V steklenicah v trgovinah Iv. Buzzolini in Jos. Murnik. Zaloga pri Franu Höllerl u, Siemskove ulice šte. 27. Telefon št. 13.

Pekarijo in gostilno

daje v najem

pod jako ugodnimi pogoji Josip Šrimpf, Hum na Sutli, blizu Rogatca 797 3—1

(96 100—1)

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več ko 600 podobami
ur, zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 234, Češko.

Nik.-rem. ura gl. 2.50
3.—, 3.50, za vsako uro 3 leta piam. jam.

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-21

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-5

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradisce 7.

Zdravilnica in vodozdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni vetrovno. Zdravi se z vodo na vse načine, solnčne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in elektriko.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.
Prospekte pošilja vodstvo.

790 10-2

Zdravnik voditelj:

Dr. Rudolf Raabe.

Absolutno zjamčeno pristno mašno vino.

Škofjski list je l. 1898. priporočal v. č. gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja "Kmetijsko društvo v Vipavi" kot zjamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa odaja se po 40 K in višje, in ružeče namizno hribovsko po 30 K za 100 litrov v Postojno postavljeno.

V zalogi so tudi sortirana finejša vina in sicer: 1. Gerganija po 50 K, 2. beli burgundec po 55 K, 3. črni burgundec po 50 K in 4. nemški rizling (za buteljke) po 70 K.

V zalogi je še staro belo vino. Kvaliteta je letos izborna, po novem načinu kuhano vino je milejšega okusa in čisto kot sonce (za buteljke).

Najmanjša množina je 56 litrov. Narobam čez 500 litrov se cena primerno zniža.

Zadruge nadzoruje strogo v. č. g. dekan Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Kmetijsko društvo v Vipavi.
344 (13)

Kuhar se išče;

777 3-3

snažen in varčljiv za več oseb. Ponudbe pod št. 47 poste restante, Ljubljana

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 12

F. HITI,

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

kateri sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu** podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko
strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

341 14

P.T.

Usojam si slavnemu občinstvu posebno mojim, cenjenimi odjemalcem najuljudneje poročati, da bodem, doslej pod tverdo

Andr. Druškovič naslednik Val. Golob

v Ljubljani, Mestni trg št. 10

obstoječo trgovino s železnino, ključarskimi izdelki, kovinskim blagom in poljedelskimi stroji nadalje pod tverdo

Valentin Golob

isto nespremenjeno vodil.

Zahvaljeval se cenjenim odjemalcem za doslej mi v toliki meri iskazano zaupanje bodem se kar možno trudil tudi v bodoče vsakej najsmelejši zahtevi najbolje, točno in po najnižji ceni postresati ter se priporočam s odličnim spoštovanjem

774 3-2

Valentin Golob.

Voznjekarte in tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke v. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.
ali pa 318 13

KAROL REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtskega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali faraminde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.80.

Zunanja naročila po pošt-nem povzetju. 708 (50-6)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij

Kovač

se išče za kovačnico, opremljeno z vsem kovaškim orodjem. Najemščina zmerna. — Pojasnila daje **Janez Dornuljec** v Strugah p. Videm pri Dobrépoljah. 773 3-3

49 parcéla za stavbišča

je v Rožni dolini nasproti Glincam (pri Viču) naprodaj
po nizki ceni.

Ker so stavbišča majhna, bi bila primerna zlasti manjšim obrtnikom, ki si želé zgraditi lasten dom.

Natančneje je poizvedeti pri lastniku

Rudolf Oroszy-ju
v Ljubljani, Slomškove ulice števil. 13.

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in z jamčeno čisto.

62 25-20

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Služba okrajnega tajnika

je razpisana pri okrajnem odboru Celjskem. Prošnje se vložijo do
22. t. m. pri načelniku dr. Serneču.

784 2-2

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.397 gotovih dobitkov v gotovem
denarju v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje neprekljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobiti na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamt-
strasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železničnih
uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštine prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

146 10-9

Slovenski ceniki brezplačno.

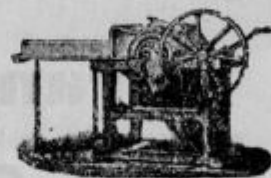
Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (pakeljne), slamoreznice, mline
in preše za sadje, fine kose, srpe.

amerikanske kosilne stroje

(damo tudi na prskušnjo)

In sploh vse potrebščine za poljedelstvo
kakor tudi

možnarje

za

streljati

v veliki izbiri priporočata po niski ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek,

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Slovenski ceniki brezplačno.

766 5-3

Nad 200 strojev v zalogi.

Nad 200 strojev v zalogi.

Gimnazijski konvikt

samostana oo. benediktincev v Šent Pavlu.

V lepem, zdravem kraju Labodske doline na Koroškem.

Javna popolna gimnazija in zasebni pripravljavni tečaj. — Prospekte po-
šilja na zahtevanje vodstvo konvikta.

147 8-5

Otvoritev v soboto, 30. maja t. l., v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v ma-
karskem primorju v Dalmaciji

uljudno naznanjajo sl. občinstvu stolnega mesta Ljubljane

(10-5)

da so otvorili v soboto, dne 30. m. m.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin

v steklenicah
in na debelo

v Ljubljani, na Starem trgu 15

ter se uljudno priporočajo v izdatna naročila. — Na izbero imajo izključno pristna, izbrana
vina lastnega pridelka po različni primerno niski ceni.

Vzorci vina za
poskušnjo, ceniki
in natančnejša
pojasnila dajejo
se rade volje v
skladišču na
Starem trgu 15.

Na željo oziroma
zahtevo dostavlja
se naročeno vino
franko na dom.

Nakup in prodaja
vsa kakovostnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
M E R C U R
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kurnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

184 206